

Møte onsdag den 1. juni 2011 kl. 10

President: Dag Terje Andersen

Dagsorden (nr. 97):

1. Muntlig spørretime
2. Ordinær spørretime
3. Referat

Presidenten: Representanten Anne Marit Bjørnflaten, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Sak nr. 1 [10:00:53]

Muntlig spørretime

Presidenten: Stortinget mottok mandag meddelelse fra Statsministerens kontor om at statsrådene Liv Signe Navarsete, Knut Storberget og Anniken Huitfeldt vil møte til muntlig spørretime.

De annonserte regjeringsmedlemmene er til stede, og vi er klare til å starte den muntlige spørretimen.

Vi starter med første hovedspørsmål, fra representanten Per Sandberg.

Per Sandberg (FrP) [10:01:25]: Jeg vil gjerne stille justisministeren et spørsmål.

I Dagbladet i dag står det:

«Knut Storbergets satsing på politiet ligger an til å bli Norgeshistoriens største politibløff.»

Det hevder tillitsvalgt Arne Johannessen i PF.

I overskriften står det:

«Det er færre politifolk i Norge i dag enn for sju år siden.»

I tillegg vet vi at etter politireformen i 2001 er det flere og flere politifolk som har flyttet inn på kontorene. Det innebærer mindre synlighet og mindre tilstedeværelse både i Oslo og i alle andre politidistrikter.

I en slik sammenheng registrerer jeg at regjeringen nå ønsker å transportere småkriminelle asylsøkere ut i distriktene. Det må man jo kanskje tro er god senterpartipolitikk for å opprettholde bosetting, men jeg tror kanskje det er en annen agenda som ligger til grunn.

Jeg har også registrert at Arbeiderpartiet på mange områder har prøvd å adoptere Fremskrittspartiets politikk når det gjelder asyl-, innvandrings- og integreringspolitikk, men her tror jeg regjeringen har bommet litt. Fremskrittspartiet har aldri sagt at man skal sende asylsøkere ut på landet, vi har sagt at de skal sendes ut av landet.

Selv om dette er befestet i Soria Moria, som jeg forstår det, er min utfordring til justisministeren: Har man hatt dette forslaget ute på høring blant lokalpolitikere og regionalpolitikere? Har politidistriktene fått uttale seg om en slik eksport av kriminelle asylsøkere fra det sentrale østlandsområdet og ut i distriktene? Eller: Har man i det hele tatt tenkt på konsekvensene? Er man virkelig så naiv og tror at man bekjem-

per kriminalitet ved å spre kriminaliteten over det ganske land?

Statsråd Knut Storberget [10:03:24]: Jeg må få lov til å takke for anledningen til å avklare hva som faktisk ligger i dette forslaget.

Som østerdøl og veldig glad i distriktene kan jeg berolige Distrikts-Norge. Det er ikke snakk om at vi nå skal starte en mer eller mindre massiv utsendelse ut i landet. Vi kommer til å fortsette den satsingen vi har, nettopp ved å sende de som begår straffbare forhold, ut av landet. Det er nettopp for å kunne videreføre den politikken at vi også trenger virkemidler som bidrar til at de som begår de mildeste straffbare handlingene, og som man ikke kan varetektsfengsle, faktisk pålegges å ta opphold, og da helst på det stedet de faktisk bor – les: den kommunen hvor det asylmottaket hvor man er plassert, er. Det er hele intensjonen.

I den grad de utspillene som kom i går, og medias dekning av dette, har skapt et inntrykk av at man nå skal sende asylsøkere ut på landsbygda, må jeg umiddelbart si at det er ikke riktig. Det er en mulighet for politi og domstol til å kunne pålegge å ta opphold, og da helst i det asylmottaket hvor man bor, slik at man ikke svirrer rundt i byene. Gjør man straffbare handlinger i gatene i Elverum – for å ta et aktuelt sted – vil man kunne risikere å bli pålagt å reise tilbake til asylmottaket hvor man kommer fra, f.eks. i Våler, og man må ta opphold der inntil billettene er klare og transporten står klar for å transportere vedkommende ut av landet.

Presidenten: Til tross for at det nå har blitt orden på preposisjonene, tror presidenten at spørteren har behov for et tillegsspørsmål.

Per Sandberg (FrP) [10:05:12]: Ja, takk.

Det svaret som kom, er litt overraskende, for det står i sterk kontrast til det statsministeren uttalte direkte på fjernsyn i går. Det var vanskelig å misforstå meldingen fra statsministeren, som viste til at dette var nedfelt i Soria Moria. Det er klart og tydelig at disse langerne, asylsøkerne, bl.a. langs Akerselva, nå skulle tas inn, og så skulle de transporteres ut og få meldeplikt i en annen kommune. Det i seg selv er jo dramatisk når vi vet at politiet mangler ressurser ute i distriktene, og så skal man få tilleggsoppgaver med dette.

Det beste hadde jo vært å gjøre som Fremskrittspartiet har foreslått, å få en skjerpene bestemmelse i straffeloven når det gjelder å bruke asylinstituttet til å begå kriminalitet i Norge. Dette har Stortinget stemt ned.

Og det neste hadde selvfølgelig vært å bruke lukkede mottak i de tilfellene der det er asylsøkere som begår kriminalitet. Dette har også Stortinget og regjeringen stemt ned. Er dette et skritt på vei til å få et lukket mottak – når man i hvert fall innfører meldeplikt for kriminelle asylsøkere?

Statsråd Knut Storberget [10:06:25]: Dette forslaget, som har vært på høring siden i fjor sommer, må leses

i sin helhet. Hvis man tar ut én del av det, og tror at det er hele satsingen, blir det skeivt. Det er altså slik at dette forslaget åpner for i større grad å kunne fengsle asylsøkere som begår straffbare handlinger, senker bevisterskelen og kravene for fengsling. Man åpner også i større grad for å kunne fengsle folk som unndrar seg utsendelse, og folk som bevisst vanskeliggjør arbeidet med identitet.

Jeg mener at det er helt nødvendig, særlig i en tid hvor vi klarer å få sendt ut så mange asylsøkere som ikke har lov til å være her, eller som begår straffbare handlinger. Det er altså 5 000–6 000 i år – så vidt jeg erindrer – som blir sendt ut, eller reiser frivillig. Jeg mener at det er en av hovedgrunnene til at vi også ser en betydelig reduksjon i antallet som kommer, uten grunn til å få beskyttelse.

Presidenten: Det blir anledning til fire oppfølgings-spørsmål – først Per-Willy Amundsen.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:07:49]: Mitt tilleggs-spørsmål går til kommunalministeren.

Vi har allerede fått demonstrert den manglende respekten for lokaldemokratiet når det opprettes asylmottak ute i norske kommuner, til og med uten at ordførere har vært orientert. Vi har fått demonstrert at denne regjeringen nå vil tvangsbosette personer ute i norske kommuner, stikk i strid med lokaldemokratiets ønsker. Det står denne regjeringen for. Og nå får vi altså demonstrert at regjeringen skal sende kriminelle asylsøkere ut i Distrikts-Norge. Det begynner å bli et «ikke bra» repertoar denne regjeringen har når det gjelder asyl og lokaldemokrati.

Jeg skjønner jo at Senterpartiet ønsker å ta hele landet i bruk, selv om dette kanskje ikke er måten å gjøre det på, men er det ikke et problem for Senterpartiet og kommunalministeren at man nok en gang snevrer inn lokaldemokratiets spillerom?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:08:55]: Representanten gir eit noko skeivt bilete av denne regjeringa sin politikk. For det fyrste er denne regjeringa den fyrste som har teke opp forholdet mellom stat og kommune og den statlege styringa av kommunesektoren. Eg vil over sommaren leggje fram ei stortingsmelding som nettopp adresserer det, med det føremål å sikre kommunane lokalt handlingsrom og at dei ikkje skal få overstyring i altfor mange saker.

Det vil vere slik at den nasjonale politikken, både frå regjering og frå storting, vil ynskje å setje mål og krav til kommunesektoren. Det er viktig at det vert gjort på ein måte som gir lokaldemokratiet moglegheit for å vekse på ein måte som gir lokaldemokratiet moglegheit for å verte høyrte. Det gjeld i alle saker, og det vil òg gjelde her. Min jobb som kommunalminister vil alltid vere å vere vaktbikkje for at så skal skje.

Presidenten: Trond Helleland – til oppfølgings-spørsmål.

Trond Helleland (H) [10:10:01]: Mitt spørsmål går til statsråd Storberget.

I disse dager har det også vært en voldsom debatt i Drammen-området. I Lier, der et utbrent asylmottak har stått tomt et år, har man plutselig begynt å flytte inn masse brakker. UDI har ikke informert kommunen, og Justisdepartementet har kommet på hælene. De sier nå at det kanskje skal bli 300 plasser der. Nå skjønner vi jo dette i lys av det siste utspillet til statsministeren om å sende de kriminelle ut på landet.

Men vi har akkurat i kommunalkomiteen behandlet et forslag fra Venstre om en hurtigbehandling av asylsøkere som begår kriminelle handlinger. Der skriver flertallspartiene, og statsråden, at dette er det ikke nødvendig å gå inn for, fordi det «allerede er godt ivaretatt i regjeringens arbeid med asylsaker og retur».

Hva er det som har skjedd siden Stortinget avga denne innstillingen for fire dager siden, til Jens Stoltenbergs utspill nå, som gjør at det plutselig kommer nye tiltak på dette området? Har ikke regjeringen gjort godt nok arbeid?

Statsråd Knut Storberget [10:11:08]: Når det gjelder hurtigbehandling av de asylsøkere som begår straffbare handlinger, er jo det noe som vel ble innført for over ett og et halvt år siden. Det er et veldig godt samarbeid mellom Oslo politidistrikt, Politidirektoratet og Utlendingsdirektoratet, hvor man faktisk ser betydelige resultater. Det er flere hundre som er pågrepet, og det er nå – som jeg sa i mitt forrige svar – flere tusen som faktisk blir utsendt. Så vidt jeg erindrer, var det ca. 700 som hadde begått straffbare handlinger som ble utsendt bare i fjor. Så det er et veldig nyttig virkemiddel. Vi ser at det som virkelig kan både få ned antallet ubegrunnede asylsøknader, som vi har klart å halvere, og bidra til å redusere kriminaliteten, slik vi nå ser faktisk skjer flere steder i landet, er at man reagerer raskt.

Når det gjelder situasjonen i Lier, har jeg gitt uttrykk for at jeg mener at vi ikke kan gi nok informasjon i denne type saker, og jeg er glad for at det møtet som ble holdt mellom statssekretær Lønseth og kommunen i går, ga gode resultater.

Presidenten: Geir Jørgen Bekkevold – til oppfølgings-spørsmål.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:12:18]: Mitt oppfølgings-spørsmål går til kommunalministeren.

Da jeg så intervjuet med statsministerens i går, tenkte jeg med en gang at nå er valgkampen i Oslo i gang. Her har Arbeiderpartiet og statsministeren behov for å vise handlekraft, og hva er bedre da enn å sende kriminelle asylsøkere ut på landet. Her skal Oslos gater renses for kriminelle asylsøkere.

Sett i et distriktpolitisk perspektiv – vi har nå opplevd at lensmannskontor på lensmannskontor er blitt lagt ned rundt om i distriktene – synes kommunalministeren at dette forslaget er godt distriktpolitisk virkemiddel, og tror hun at småkommunene rundt om i Norge synes at dette lovforslaget var en kjempegod idé?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:13:19]: Dette forslaget har jo ingenting med distriktpolitikk å gjøre. Det

er laga ein farse i media på det. Det handlar om at det skal verte enklare å fengse kriminelle asylsøklarar. Eg trur faktisk det var parti i denne salen som ville ha teke bølga for det. Det handlar om at dersom dei ikkje skal fengslast, skal dei i så fall tilbake til det asylmottaket dei var på. Dei skal ikkje sendast ut i distrikta.

Det denne regjeringa er oppteken av når det gjeld distriktspolitikk, er å sikre ei satsing på samferdsel som gjer at både asylsøklarar og andre kan reise trygt, det er å ha gode kommunale tenester, det er faktisk å styrkje lensmannkontora i tråd med det som står i Soria Moria, det er å sikre næringsutvikling og nyskaping i heile landet, og det er ein aktiv politikk der kommunane kan yte gode og likeverdige tenester i heile landet. Det er vår distriktspolitikk. Dette forslaget er ikkje endeleg utforma – det skal ikkje verte eit negativt distriktspolitisk verkemiddel.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:14:33]: Jeg vil gjerne følge opp – til justisministeren.

I går startet Arbeiderpartiet valgkampen sin i Arbeider-samfunnet med å syngje «Gøy på landet», og man trodde at man skulle vinne Oslo-valget ved å sende alle problemene ut av byen. Venstre har gjort jobben når det gjelder dette. Kanskje én av grunnene til at sosialistene alltid taper i denne byen, er man ikke hører på dem som bor her og hører på de politimennene som jobber med dette. Det største problemet, sånn som de beskriver det, er at man utviser folk, men ikke behandler asylsøknaden, utviser dem bare til Schengen – sender dem til Tyskland. Da tar det så lang tid som det tar å kjøpe en flybillett i Berlin og sette seg på flyet, før man er tilbake igjen langs Akerselva. Derfor har Venstre lagt fram det Dokument 8-forslaget om å behandle søknadene her og sende folk ut av Schengen.

Mitt spørsmål er: Hvorfor hører man ikke på det politiet sier i Oslo om hva som ville virket? Hvorfor går man ikke for de løsningene i stedet for å sende problemet ut av byen?

Statsråd Knut Storberget [10:15:37]: Som jeg sa i mitt forrige svar, er det sånn at vi sammen med Oslo politidistrikt har etablert en etter mitt skjønn særs god rutine for hvordan man skal håndtere disse sakene så raskt som mulig og så konsekvent som mulig. Det gir resultater. Det er også sånn at ingen annen regjering noen gang har kunnet peke på både den typen saksbehandling og ikke minst det volumet som man nå klarer å få saksbehandlet og effektivt. Så jeg har tro på at en av grunnene til at vi nå ser en betydelig nedgang i f.eks. grove villainnbrudd i Oslo – en halvering – er at man har reagert veldig konstant mot særlig utenlandske borgere som kommer til Norge og begår straffbare handlinger. Man reagerer raskt straffrettlig, og sammen med utlendingsmyndighetene får man dette inn i et spor som gjør sitt til at man også får rask utsendelse.

Presidenten: Vi går til neste hovedspørsmål.

Erna Solberg (H) [10:16:56]: Jeg vil fortsette å spørre justisministeren. Det er nemlig sånn at den forrige runden ikke var spesielt oppklarende.

Jeg har lyst først til å gratulere ministeren med den ene delen av det som ble lansert i går, nemlig nye regler som gjør at man lettere kan fengse kriminelle asylsøkere. Det er en god snuoperasjon. For to år siden foreslo Høyre dette i Stortinget. Da – under ledelse av presidenten med ansvarsområde i regjeringen den gangen – sa regjeringen at dette ikke var nødvendig. Jeg synes det er en bra innrømmelse at man nå mener at det er nødvendig, og at vi kanskje får tatt grep om den kriminelle aktiviteten som åpenbart organiseres gjennom asylnettverk.

Men det andre forslaget, nemlig det å distribuere dem som begår kriminalitet av litt lavere alvorlighetsgrad, rundt omkring i landet, synes lite gjennomtenkt. Veldig mange av våre ordførere fikk rett og slett kaffen i vrangstrupen i går da de opplevde at statsministeren direkte motarbeidet det arbeidet de over flere år har gjort for å skape tryggere lokalsamfunn – jobbet med å slå ned på narkotikaomsetning ved en strategi med nulltoleranse mot narkotika i sine lokalmiljø og jobbet med å styrke ungdomsarbeidet mot narkotika. Så får de beskjed om at denne regjeringens gave til Distrikts-Norge, eller til mindre steder rundt omkring, er å lage et nytt distribusjonsnett for narkotika ved å flytte asylsøkere som er i de åpne narkotikamiljøene i Oslo, rundt omkring i landet. For det var det statsministeren sa.

Mitt spørsmål til justisministeren er: Skjønner han at mange lokalpolitikere i går følte at regjeringen motarbeider deres strategi for å gjøre ungdomsmiljøer narkotikafrie, når de sender flere med distribusjonsnett for narkotika rundt omkring i landet?

Statsråd Knut Storberget [10:18:58]: Jeg må raskt medgi at jeg skjønner godt, slik saken er blitt framstilt i media, og slik den nå har utviklet seg, at man blir bekymret ute i Distrikts-Norge. Det var derfor jeg prøvde å være så tydelig som mulig i mitt første svar, at dette ikke er et forslag om å sende kriminelle asylsøkere rundt omkring nærmest på en turné i Norge. Men dette er en utvidelse av den hjemmelen man faktisk allerede har overfor dem som nekter å reise fra landet, og dem som tukler med identitet, nemlig en mulighet for å kunne pålegge et fast oppholdssted. Det mener vi også man må kunne gjøre overfor dem som begår straffbare handlinger. Da er det mest praktisk og nærliggende å tenke seg at de som f.eks. bor på et mottak i kommune A, og begår straffbare handlinger i kommune B, blir pålagt å ta opphold og være på det mottaket som de faktisk er blitt tildelt, og hvor de bor, og være i den kommunen som de faktisk skal være i, før de blir sendt ut av landet. Dette vil kunne kombineres med en meldeplikt, som også står i forslaget, og som gjør sitt til at når dagen kommer, flyet står klart, og billetten er ordnet – og man har avtale med det respektive land – vil det være lettere for politiet å kunne finne vedkommende slik at man får effektivt utsendelsen. Det er motivet for forslaget.

Dette har vært på høring siden i fjor sommer. I den grad det har skapt misforståelser rundt dette at man nå skal begynne å flytte på folk rundt omkring i små og store

distriktkommuner, vil jeg bare klart og tydelig si at det er ikke forslaget intensjon.

Erna Solberg (H) [10:20:45]: Jeg føler behov for å lese Statsministerens kontors pressemelding, som statsministeren siterte fra i går:

«Regjeringen vil blant annet foreslå at asylsøkere som begår kriminalitet i åpne rusmiljøer i de store byene, skal kunne pålegges et bestemt oppholdssted andre steder i landet.»

Det høres ikke ut som det samme som en liten kriminalitetsaktivitet i Elverum sentrum hvis du bor på et nærliggende asylmottak. Det statsministeren sa i går, var at du skal flytte dem som er ved Akerselva, dem som er på Plata – dem som driver narkotikatrafikken her – til bestemte andre steder i landet. De som i så fall har skapt disse misforståelsene, må være regjeringen selv. Kan justisministeren avkrefte at det blir aktuelt å flytte personer som driver med narkotikaomsetning i Oslo, til andre steder utenfor Oslo-regionen som en konsekvens av dette forslaget?

Statsråd Knut Storberget [10:21:48]: Det kan jeg langt på vei avkrefte. Det vil ikke være aktuelt å flytte kriminelle asylsøkere til andre kommuner, men de kan bli pålagt å ta opphold der de faktisk bor, slik at politiet vet hvor de er. Det er intensjonen. Vi har denne bestemmelsen i utlendingslovgivningen allerede, knyttet opp mot noen asylsøkere. Vi ønsker også å kunne ta i bruk dette overfor dem som begår straffbare handlinger, slik at man får bedre befatning med hvor vedkommende faktisk er, så man kan få effektivt utsendelsen.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først representanten André Oktay Dahl.

André Oktay Dahl (H) [10:22:36]: I statsministerens uttalelse står det «andre steder i landet». Da vil jeg anbefale at justisministeren tar en liten prat med sine medierådgivere for å avklare, slik at landets statsminister ikke kommer med en feilaktig politikk.

Synlig og tilgjengelig politi fungerer. Dagbladet viser i dag at Høyre gjennom lengre tid har hatt rett når vi har påpekt at politidekningen har gått ned siden 2004.

Hva er bakgrunnen for at statsråden tror at kriminaliteten vil gå ned ved å eksportere kriminelle fra Oslo til distriktene, hvor altså politidekningen nå er lavere enn den var i 2004?

Statsråd Knut Storberget [10:23:17]: Nå tror ikke jeg at kriminaliteten i Norge blir mindre ved å eksportere folk rundt omkring i landet. Jeg forsøkte å forklare hva som ligger i forslaget. Men det som er interessant i Norge, og som representanten André Oktay Dahl kan ta med seg, er jo at siden vi overtok regjeringsmakten i 2005, er det jo nettopp gjort de grep som må gjøres for å kunne få bl.a. større politidekning i Norge. Jeg mener at det er et usedvanlig godt svar for å få et mer effektivt og kraftigere politi at man tredobler opptaket på Politihøgskolen. Hvis vi skal ha flere politifolk, må vi utdanne flere. Og nå er opp-

taket oppe i over 700. Det har aldri har vært så høyt, og det gleder meg at av dem som gikk ut av Politihøgskolen i fjor, har altså over 90 pst. nå kommet seg inn på politiets lønningslister.

Jeg registrerer at jeg blir beskyldt for bløff i Dagbladet i dag, men det er interessant at den som er avsender av ut-sagnet, lederen i Politiets Fellesforbund, i fjor på samme tidspunkt sa at ingen av dem som gikk ut av Politihøgskolen i fjor, kom til å få seg jobb. Nå har over 90 pst. av dem jobb i politiet. Så får andre vurdere hvor bløffen ligger.

Presidenten: Presidenten må få lov til å minne om at det i Stortingets forretningsorden står at tillegsspørsmål skal relatere seg til hovedspørsmålet. Det var ikke noe feil med det i dette tilfellet. Det står imidlertid ikke noe i forretningsordenen om at svaret skal være relatert til hovedspørsmålet, men det er ting som kan tyde på at det kanskje burde stå, for hovedspørsmålet gjaldt altså asylsøkere som begår kriminalitet, og ikke opptak på Politihøgskolen.

Per Sandberg – til oppfølgingsspørsmål.

Per Sandberg (FrP) [10:25:15]: Takk for presidentens kommentar, for da slapp jeg å kommentere det. Jeg registrerer at justisministeren etter beste evne prøver å ro seg bort fra det som er utfordringen, nemlig at justisministeren og statsministeren har forskjellig oppfatning av hva dette forslaget innebærer. Til og med kommunalministeren har en annen oppfatning.

Nå synes jeg justisministeren kan være redelig og si rett ut ja eller nei. Er dette et forslag om å fengsle asylsøkere som begår en kriminell handling, eller er det et forslag som går på å pålegge asylsøkere fast bosted med meldeplikt andre steder i landet enn i de store byene, for det er det som står i pressemeldingen? Da synes jeg at justisministeren nå har en mulighet til å oppklare dette, slik at Stortinget i hvert fall på en litt bedre måte vil ha forståelse for hva som ligger i dette forslaget, og ikke skape denne forvirringen som statsministeren, justisministeren og kommunalministeren her gjør.

Statsråd Knut Storberget [10:26:16]: Jeg beklager hvis presidenten mener at det var utenfor hovedspørsmålet, men det er nå vitterlig slik at en del av oppbyggingen av disse spørsmålene går på om man evner å slå tilbake kriminaliteten lokalt, og at politidekningen er for dårlig. Det var bakgrunnen for at jeg tok opp utdanningsperspektivet.

Når det gjelder spørsmålet om det å kunne pålegge fast opphold, er det altså slik at vi i dag har en hjemmel i utlendingslovgivningen for å kunne pålegge en asylsøker et fast oppholdssted, at han skal være innenfor det stedet – når de unndrar seg forfølgning bl.a. Vi ønsker å utvide den hjemmelen til også å gjelde i de tilfellene hvor man begår straffbare handlinger. Det vil jo i stor grad være knyttet til at de må ta opphold i den kommunen hvor mottaket ligger, og hvor de faktisk bor. Når asylsøkere som er på reise i landet, begår straffbare handlinger andre steder enn der de bor, er det regjeringens oppfatning at det kan være et konstruktivt virkemiddel for å vite hvor disse er, at man bestemmer at de skal være innenfor den kommunen de bor.

Presidenten: Kjell Ingolf Ropstad – til oppfølgings-spørsmål.

Kjell Ingolf Ropstad (KrF) [10:27:32]: Dette begynner å bli en ganske interessant runde. Jeg registrerer at statsråden sier slik det «er blitt framstilt i media», men da jeg så media i går, var det vitterlig statsministeren «live» som rett ut sa det som er blitt sitert flere ganger i dag, og da hadde det vært interessant å vite om Storberget egentlig synes at det er statsministeren som har misforstått forslaget.

Men jeg kan heller stille et annet spørsmål, for det enkle er ofte det beste: Hvis du er asylsøker på et asylmottak i Oslo og begår et eller annet kriminelt i Oslo, skal du da sendes ut av Oslo?

Statsråd Knut Storberget [10:28:14]: Det ser jeg ikke som noen aktualitet, at man da blir sendt ut av Oslo. Men det kan være en aktualitet at man får begrensninger i sin bevegelsesfrihet og får beskjed om å være på det mottaket man bor på i Oslo, og også underlegge seg meldeplikt overfor politiet, slik at man nettopp sikrer at når den dagen kommer at flyet skal gå, så har man en mulighet for å hente vedkommende for transport til Gardermoen. Det kan også være et alternativ at man blir pålagt å ta opphold, f.eks. knyttet til uttransportering, på Gardermoen og utlendingsinternatet, men da vil det jo i større grad være snakk om å få en fengslingsbeslutning, slik at man faktisk flyttes til Trandum. Når så dagen kommer, er det greit å finne vedkommende. Da vil man bli flyttet ut av Oslo, men da til Ullensaker.

Presidenten: Trine Skei Grande – til oppfølgings-spørsmål.

Trine Skei Grande (V) [10:29:16]: Jeg er mest skuffet over at justisministeren ikke har gjort jobben med å skjønne hva det er som er problemet. Det er jo ikke antall utvisninger som er problemet her. De aller fleste som det her er snakk om, er utvist fra Norge mange ganger. Noen av dem har over 40 utvisninger fra Norge. De har blitt uttransportert gang på gang. Poenget er at de kommer tilbake, for de blir ikke transportert ut av Schengen, de blir sendt til førstelandet for søknad om asyl – ofte f.eks. Tyskland.

Hvorfor har ikke statsråden hørt på politimenn som sier at de frakter de samme kriminelle gang på gang på gang ut av landet fordi asylsøknadene ikke blir behandlet i Norge? Uttransportering skjer ikke til Marokko og Algerie og de landene som vi vet at de kommer fra, men til Tyskland, Nederland og de landene som var de første de søkte i.

Statsråd Knut Storberget [10:30:11]: Praktiseringen av Dublin-regelverket, som man er inne på her, er jo særs viktig for å kunne redusere antall ubegrunnede asylsøkere til Norge. Jeg vil nok så sterkt jeg bare kan, advare mot en politikk hvor vi parkerer det samarbeidet som ligger innenfor Dublin-konvensjonen, dvs. at man returnerer til det landet som det først ble søkt asyl i.

Hvis Norge skulle suspendere de reglene, er jeg redd for at mange ville ha valgt Norge som destinasjon, slik at det er viktig at vi følger opp det samarbeidet, at det er det landet i Europa som først mottok asylsøkeren og registrerte denne, som faktisk behandler asylsøknaden.

Hvis vi tror det ligger noen gevinst i at vi behandler søknaden her i Norge, og at det da skal være noen mindre risiko for retur til Norge ved tilbakesendelse til opprinnelsesland, tror jeg vi må tenke oss om, for først og fremst dreier dette seg om å behandle asylsøknadene der vedkommende først søkte asyl.

Presidenten: Da går vi videre til neste hovedspørsmål.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:31:28]: Eg vil fortsette med å fokusere på regjeringas distriktspolitikk, men denne gongen vil eg stille spørsmål til kommunal- og regionalministeren om arbeidsplassar i distrikta. Det gjeld ei sak som gjer dei raud-grøne politikarane i Nord-Noreg opprørde.

Me veit at fiskerinæringa har vore den dominerande næringa i Nord-Noreg. I enkelte øysamfunn er det faktisk slik at 40 pst. av befolkninga er sysselsette i denne næringa. Næringa har òg skapt mange arbeidsplassar på land; i fiskemottak, i foredlingsindustri, i verftsindustri og i transport. Koplinga mellom marine ressursar og busetjing har vore veldig viktig. Dette var tanken og eg vil òg seie ein av suksessformlane bak det norske oljeeventyret, dvs. aktivitetar til havs og driftsorganisasjonar og basar til lands.

No går petroleumsnæringa i Noreg inn i ein ny epoke. Me flytter tyngdepunktet frå sør til nord. Derfor er det veldig oppsiktsvekkjande at regjeringa vil kaste vekk eit så viktig distriktspolitisk verktøy, kravet om at me kan ha driftsorganisasjonar og basar på land. Kristeleg Folkeparti er heilt einig med Senterpartiet når Senterpartiet seier at me må føre ein aktiv og målretta distrikts- og regionalpolitikk som fører til verdiskaping, arbeidsplassar og velferd der folk bur. Derfor er det umogleg å forstå kvifor regjeringa kastar vrak på eit så viktig distriktspolitisk verktøy, nemleg kravet om driftsorganisasjonar og basar på land for petroleumsnæringa.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:33:40]: Det er interessant at det nettopp er Knut Arild Hareide og Kristeleg Folkeparti som stiller dette spørsmålet. For bakgrunnen for saka som er sendt til Stortinget, er EØS-avtalen – nok ein gong.

Professor Finn Arnesen omtaler EØS-avtalen i Natio-nen i dag. Ifølgje han står denne avtalen over norsk lov. Det gjer at denne saka, om ho hadde kome til EU-domstolen, ville ha ført til at faren for å tape saka i EFTA-domstolen hadde vore veldig stor, for ESAs regelverk, som er knytt til EØS-avtalen, står over norsk lov.

Professor Finn Arnesen seier òg at den løysinga regjeringa har kome fram til, er «fornuftig og mønsterverdig». Ein måtte endre fordi EØS-avtalen handlar om dei fire fridomar, EUs indre marknad, og at regelverket i § 10-2 i petroleumsløva går lenger enn ein har høve til når konkur-

ranse skal vere overordna det å få dirigere og stille krav om arbeidsplassar i nord.

Så er det òg slik, og det er viktig å seie, at det som er lagt fram for Stortinget, ikkje vil hindre at ein kan fortsetje med dagens praksis. Den same professoren ved Senter for europarett seier òg: Ja, ein har sleppt opp litt – det må ein for å kome ESA i møte – men ein har òg stramma til, slik at ein òg i fortsetjinga vil ha rett til å stille konkrete krav til rettshavarane på norsk sokkel. Den viktige og heilt klare målsetjinga for olje- og energiministeren og regjeringa har vore at me framleis skal kunne ha dagens praksis, men på grunn av ein EØS-avtale, som Senterpartiet aldri har ynskt, men som Kristeleg Folkeparti var med på å innføre, må me gjere desse endringane.

Knut Arild Hareide (KrF) [10:35:48]: Eg synest det er litt spesielt når me høyrer statsråden seie at EØS-avtalen står over norsk lov, når me ser handteringa til regjeringa i denne saka, ei handtering der regjeringa for det første har drive hemmelegghald på bakgrunn av at ho er redd for konsekvensane dersom dette hadde kome fram for stortingsgruppene i denne salen, og for det andre at det ikkje har vore noka høyring om denne saka. Statsråden står altså og seier at det er noko som står over norsk lov. Det er denne salen som skal behandle dette, men me får altså ikkje moglegheit til å gå inn i saka, me som skal vere den lovgivande forsamlinga – inga høyring!

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:37:00]: Eg høyrer representanten svingar seg opp til dei store høgder, men han tek ikkje stilling til det som er kjernen i saka, nemleg EØS-avtalen og ESAs krav, ein EØS-avtale som Kristeleg Folkeparti var pådrivar for å få innført.

Eg sitererte professor Finn Arnesen i Senter for europarett, som i Nationen i dag hevdar at EØS-avtalen og ESA står over norsk lov. Så kan me meine kva me vil om det, og det kan vere ulike syn på korleis me ynskjer at denne verda skal sjå ut. Men det som òg han og andre faglege instansar seier, og sjølvsagt òg fagfolk både i departement og dei som er konsultert, er at faren for å tape denne saka, og dermed få ytterlegare restriksjonar òg i forhold til dagens praksis, vil vere stor.

Når det gjeld spørsmål knytte til den konkrete handteringa i eit anna fagdepartement, bed eg om forståing for at eg ikkje kan kommentere det.

Presidenten: Det er bedt om fire oppfølgingsspørsmål og blir gitt anledning til det – først Geir Jørgen Bekkevold.

Geir Jørgen Bekkevold (KrF) [10:38:14]: Realiteten i denne saken er at regjeringa nå etter krav fra ESA åpner for at oljeselskaper med konsesjon til oljeutvinning i Nord-Norge kan velge å drive det aller meste av virksomheten fra et hvilket som helst EU-land. Det sørget altså Senterpartiet for i regjering. Og det verste er jo det, som også Hareide var inne på, at regjeringa aktivt har forsøkt å holde saken skjult for offentligheten. I et brev til Sivilombudsmannen 11. mai i år skriver Olje- og energidepartementet:

«Et innsyn i nevnte brev fra ESA vil kunne medføre

presseomtale av saken eller omtale av den fra andre, og dette var det politisk viktig for regjeringa å forhindre. Dette var ikke minst viktig av hensyn til partigruppene på Stortinget, som lett ville kunne få forfeilede inntrykk av saken dersom den ble galt eller ukritisk omtalt offentlig.»

Mitt spørsmål til statsråden er: Er dette i tråd med regjeringens ambisjon fra Soria Moria om en tydelig, tidlig og åpen europapolitikk?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:39:16]: Det forhandlingstaktiske knytt til avtalen er det sjølvsagt Olje- og energidepartementet som har hatt hand om. Og eg har registrert at ein har ynskt å halde ein veldig låg profil i forhandlingane. Det får Stortinget fullt høve til å drøfte når saka no er komen hit, og Stortinget òg skal ha høyring neste veke og behandle saka vidare. Eg vil gjerne at ein tek dei konkrete spørsmåla med olje- og energiministeren og det departementet som har hatt ansvar for det konkrete knytt til saka.

Når det gjeld regjeringas politikk, og både opne og tidlege inngrep i mange saker knytte til EØS-avtalen, og andre viktige saker knytte til EU, meiner eg at der har me gjort eit stort skifte med denne regjeringa. Me er tidleg inne i prosessar. Me greier òg å snu saker til beste for norske interesser på den måten, og me har under dei vilkår som gjeld knytte til EU, eit godt samarbeid med våre gode vener rundt om i Europa. For Noreg er eit land i Europa. Me er rett nok ikkje med i EU, men det er viktig med samarbeid og samhandling.

Presidenten: Ketil Solvik-Olsen – til oppfølgings-spørsmål.

Ketil Solvik-Olsen (FrP) [10:40:37]: Jeg blir litt forundret når jeg hører argumentasjonen til statsråden. For en skulle tro at EØS-avtalen var det som var et hinder for distriktpolitikk. Men statsråden sier jo selv at endringene som regjeringa nå foreslår i petroleumsloven, gjør at loven kommer i tråd med dagens praksis. Ergo sier regjeringa at en ikke selv har benyttet det handlingsrommet som lovverket inntil nå har gitt grunnlag for, men lagt seg på en mindre offensiv linje, og nå endrer lovverket sånn at det òg blir mindre offensivt. Er det god distriktpolitikk? I mine ører er det jo ikke det. Det viser bare at regjeringa ikke kan skylde på EØS-avtalen, men faktisk på sin egen manglende offensive satsing på at oljevirkosomheten skal komme hele landet til gode.

Ja, det er en del oljefelt som bygges ut, men takten kunne vært mye høyere. Vi ser at der det blir åpnet oljefelt, sånn som utenfor Hammerfest, er det en betydelig vitalisering av lokalt næringsliv og lokal bosetting. Er det virkelig EØS-avtalen som har vært problemet for regjeringa?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:41:43]: EØS-avtalen hindrar på mange område at ein kan ha ein så offensiv distriktpolitikk som Senterpartiet ynskjer, og som òg regjeringa kunne ynskt på ein del område. Det må me leve med, for me har bestemt at han ligg til grunn for regjerin-

ga sitt arbeid, og då held me oss til det. Det gjer me òg i denne saka. Me må faktisk halde oss til at ESA har reist ei sak, og at me må rette oss etter det.

Me må òg halde oss til at i den praksisen som har vore utøvd, må ein skjele til dei moglegheitene som selskapa har til nettopp å køyre ei sak inn for ESA. Derfor har me òg ein praksis som gjer at me har fått mykje aktivitet, mange basar. Eg kan vise til mitt eige fylke, i Florø, der aktiviteten har auka frå nesten ingenting til det i dag er i alle fall 600–700 arbeidsplassar – ei fantastisk utvikling. Me kan ta base for base nordover, ikkje minst i Nord-Noreg, knytt til aktiviteten der. Det vert meir aktivitet i Nord-Noreg.

Regjeringa kjem òg til å leggje til rette for at det skal verte meir aktivitet på land. Seinast forvaltingsplanen, som vart lagd fram tidlegare i år, viser at ein opnar nye område, og at det vert meir aktivitet.

Presidenten: Ivar Kristiansen – til oppfølgingsspørsmål.

Ivar Kristiansen (H) [10:42:58]: Mitt inntrykk er at Senterpartiet til de grader i dag er tatt med buksene nede. Det er vel ikke noe parti som har hatt det mer som egen sportsgren å utfordre ESA-systemet. Jeg synes statsråden kunne tatt seg bryderiet med å sitere professor Arnesen fullt ut, for han sier også videre at han ikke vil kommentere hvorvidt Olje- og energidepartementet har vært åpne nok om denne saken, og det altså etter et åpningsbrev som ikke har noen ting med forhandlingene i forbindelse med denne sak å gjøre. Man ønsker altså ikke engang å ta seg bryderiet med å sjekke ut hva slags handlingsrom petroleumsloven gir for utvikling av nasjonen innenfor vår største økonomiske, industrielle og kunnskapsmessige cluster. Man har altså faset ut alle normale demokratiske prosesser i en sak som krever innsyn, som krever høring, og som faktisk også krever at man involverer folk som bor i dette området. Hvorfor avviker man de normale demokratiske prosesser?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:44:04]: Eg vil be presidenten vurdere kor mykje ein fagstatsråd skal kommentere ein annan fagstatsråd sitt område.

Eg kan svare generelt, ut frå regjeringa sin politikk: Me er ei regjering både for openheit og ikkje minst for å utfordre ESA. Dei interessene dette omhandlar, er særdeles vitale for Noreg. Det at me kan sikre at me ikkje gjennom ei rettssak som faglege instansar, anten det er Arnesen eller andre, seier at me eigentleg ville vere dømde til å tape, kunne risikere ytterlegare innstrammingar enn det som me no greier å forhandle oss fram til gjennom den prosessen, det er dei avvegingane som ein må gjere i regjering. Kva vil tene framtida best? Og det som ein har lagt seg på, meiner eg vil tene framtida best fordi me framleis får høve til å stille krav til rettshavarane om aktivitet på land. Det har vore det heilt vesentlege for både Senterpartiet og regjeringa: at me òg i fortsetjinga skal stille dei krava til selskapa.

Presidenten: Til spørsmålet fra statsråden vil presi-

denten bare si at noen ganger er det politiske saker som ligger i grenseland mellom flere departementer, og det er opp til statsråden selv om en ønsker å svare. Men er det spørsmål som åpenbart i sin helhet ligger under andre departementer, har statsråden anledning til å velge ikke å svare på spørsmålet.

Abid Q. Raja – til oppfølgingsspørsmål.

Abid Q. Raja (V) [10:45:33]: Som muslim vil jeg helst ikke ta noen med buksene nede, men nå er jo katten ute av sekken. (Munterhet i salen)

Jeg reagerer likevel på at statsråden, som ansvarlig for de distriktspolitiske sakene og for distriktspolitikken i Norge, ikke har satt seg bedre inn i denne saken. Dette er jo en pinlig sak for regjeringen, en sak som man ikke ønsket at vi i Stortinget skulle få innsyn i. Nå har vi likevel fått dette innsynet, takket være Aftenposten.

Nå som vi vet hva ESA mener om det, lurer jeg på hvilke strategier statsråden har for å sørge for at de norske distriktene – og spesielt Nord-Norge, med tanke på de siste oljefunnene – får beholde arbeidsplasser og verdier der de er.

Dette må jo hun kunne svare på, selv om hun ikke er olje- og energiminister. Jeg regner med at hun i hvert fall har kunnskap om sitt eget departement og hva de har tenkt å gjøre for å sørge for at distriktene får beholde både arbeidsplassene og verdiene der.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:46:25]: Eg kan halde ei atskilleg lengre utgreiing om det enn det minuttet eg no har til disposisjon, tilseier.

For det fyrste brukar eg mykje krefter både på Olje- og energidepartementet sine område og på andre departement sine område for å sikre at dei ulike sektorane sikrar arbeidsplassar, og dernest fordi den breie distriktspolitikken òg handlar om kva for velferdsutvikling me har og korleis me utviklar kommunesektoren. Denne regjeringa har sikra 48 000 nye årsverk, ikkje minst i mindre kommunar – òg i Nord-Noreg og i andre delar av Distrikts-Noreg. Ein må sikre ein samferdslepolitikk som legg til rette for næringsliv, sikre ein næringspolitikk, både i det store – i forhold til industripolitikken – og i det små – gjennom fylkeskommunane. Dei har fått auka midlane sine betydeleg etter at denne regjeringa kom til makta, midlar dei kan bruke gjennom Innovasjon Norge, SIVA og andre verkmiddelaktørar. Dei kan bruke dei ut mot entreprenørskap og nyskaping.

Og: Me skal sikre gjennom lovverket at me kan vere med i fortsetjinga og stille krav til rettshavarane på norsk sokkel. Det gjer me òg i denne saka som er omtalt i dag.

Abid Q. Raja (V) [10:47:32]: Jeg fikk nesten svar på spørsmålet.

Presidenten: Vi går videre til neste hovedspørsmål.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:47:46]: Mitt spørsmål går til kommunalministeren.

Jeg oppfatter at kommunalministeren har et oppriktig

engasjement for lokaldemokratiet – og det skal få lov til å blomstre – selv om hun til stadighet opplever å bli overstyrt av sine partnere i regjeringen, særlig på asylfeltet.

Men jeg tenkte å ta frem et eksempel, om jeg får lov: I min egen hjemkommune, Harstad, får man demonstrert ganske klart at lokalpolitikere trenger å bli irettesatt når det gjelder å håndtere lokaldemokratiet og spillereglene i kommuneloven. Vi har en sak i Harstad som handler om bompenger – å innføre bompengefinansiering. For å sikre flertall for bompenger valgte Arbeiderpartiet og Høyre å drive med det som er selektiv innkalling av representanter til møter. Det kommer klart frem i Harstad Tidende hvordan man rensker bort motstandere, lar være å kalle inn representanter som er mot bompenger, for å skaffe flertall i kommunestyret. Enda verre enn det: Lederen i Harstad Arbeiderparti går så langt at han instruerer ansatte på rådhuset om å nekte lovlig valgte representanter adgang til kommunestyret og adgang til rådhuset, fordi vedkommende representant har såkalt gal mening når det gjelder bompenger. Dette er et rimelig horribelt eksempel på brudd på kommuneloven, og manglende respekt for lokaldemokratiets spilleregler.

Hva mener statsråden om denne type eksempler, og hva vil man gjøre – ikke minst for å sikre at demokratiske spilleregler følges ute i norske kommuner, og at kommuneloven etterlevs? Her i denne saken er det jo rent tilfeldig at man får innsyn i hva som faktisk skjedde, og jeg frykter at dette også skjer i mange andre kommuner.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:49:54]: Eg kan ikkje gå konkret inn i ei enkeltsak. Men eg kan gi nokre generelle betraktningar om spørsmålet.

Eg har registrert at det i media er varsla lovlegheitskontroll av kommunestyret si behandling av denne saka. Lovlegheitskontrollen vil i så fall verte utført av fylkesmannen, som har det ansvaret. På generelt grunnlag vil eg vere tydeleg på at kommunane har ei plikt til å vere påpasselege med å overhalde reglane i kommunelova. Det er viktig for tilliten blant innbyggjarane at ein er nøye på det, og det er sjølv sagt uheldig viss det i samband med møte kan reisast tvil om dei saksbehandlingsreglane som er følgde, er grunnlag for at vedtaket er gyldig. Det er klare reglar i kommunelova om rett og plikt for folkevalde til å delta i møte – § 40. Det er veldig tydeleg formulert at ein kommunestyremedlem har både rett og plikt til å ta del i organet sine møte, med mindre det er gyldig forfall. Det handlar altså både om ein rett, men òg ei plikt, til å møte. Det er reglar for innkalling av varamedlem, korleis det skal skje, og det skal vere i den nummerorden dei er valde i – så sant det er mogleg. Kommunelova er ikkje til å misforstå her, og frå mi side er det viktig å peike på at me har eit viktig regionalt organ i fylkesmannen, for fylkesmannen er for det fyrste nærare kommunane, og han har sjølv sagt òg ei plikt til å gjere denne lovlegheitskontrollen for å sjekke at vedtaket er lovleg gjort. Viss det ikkje er det, må ein jo ta saka opp att.

Per-Willy Amundsen (FrP) [10:51:56]: Jeg takker statsråden for et grundig svar.

Litt av problemstillingen her er at en person – lederen i Harstad Arbeiderparti – nekter en representant fysisk adgang til rådhuset. Det er ikke noe som bare hevdes i Harstad Tidende sist fredag. Det er noe som også bekreftes i dagens Harstad Tidende av den representanten som ville stoppe denne personen. Det viser bare alvoret i dette. Det er viktig, som statsråden påpeker, at dette blir tatt opp med fylkesmannen, og at det blir gjennomført en lovlighetskontroll. For heldigvis: Media var til stede og dekket hendelsen, og ikke minst så oppgående representanter alvorret. Blant annet så representanter fra statsrådets eget parti behovet for lovlighetskontroll.

Men det jeg stiller spørsmål om, er: Hva i alle de tilfellene hvor det ikke er noe media til stede, hvor ikke representantene er godt nok skolert? Jeg frykter at i landets 430 kommuner skjer det altfor ofte feil, og udemokratiske prinsipper gjennomføres – man følger altså ikke demokratiets spilleregler.

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:53:02]: Eg har ingen grunn som kommunalminister til å vere med og bygge opp under eit så pessimistisk bilete av lokaldemokratiet i landet vårt. Eg har ingen grunn til å tru at ein brukar det lokale demokratiet på ein slik måte at ein i mange tilfelle nesten bevisst – no skal eg ikkje bruke ordet «korrupsjon» – prøver å påverke resultatet i saka gjennom den framgangsmåten som m.a. er skissert her, og som eg ikkje skal kommentere nærmare.

Tvert om har eg inntrykk av at norske kommunar gjer ein solid jobb i å sikre at rettsreglane vert følgde. Det gjer dei i veldig godt samarbeid med fylkesmannen. Fylkesmannen gjer ein god jobb overfor fylket i å rettleie ikkje minst innafor det juridiske, innafor lovverket, der det sjølv sagt vil vere varierende grad av kompetanse. Fylkesmannen vert brukt veldig mykje til det. Eg trur det er viktig at ein har ein slik instans som både kan rettleie og føreta lovlegheitskontroll.

Presidenten: Det er anmodet om ett oppfølgingsspørsmål – Gjermund Hagesæter.

Gjermund Hagesæter (FrP) [10:54:17]: Det er jo ingen tvil om at det er urovekkjande opplysningar som er komne fram her. Det som gir ekstra grunn til uro, er jo det at Harstad må kunne seiast å vere ein stor kommune i Noreg, med godt over 20 000 innbyggjarar, det er altså ein kommune som er fleire gonger større enn gjennomsnittet av norske kommunar. Det betyr altså at Harstad blir langt tettare følgd opp av både publikum og av media enn mange av dei mindre kommunane vi har.

Av dei 430 kommunane vi har i Noreg, er det altså 30 kommunar som har under 1 000 innbyggjarar. Utsira er den minste med litt over 200 innbyggjarar. Det er også andre problem knytte til små kommunar, m.a. inhabilitet, som kan vere vanskeleg å praktisere.

Då er mitt spørsmål til statsråden: Kva er blitt gjort sidan Senterpartiet overtok Kommunaldepartementet for å sikre at demokratiske prinsipp blir følgde opp, og at lovar og reglar blir følgde i Kommune-Noreg?

Statsråd Liv Signe Navarsete [10:55:28]: Fyrst må eg få kommentere den insinuasjonen som ligg i spørsmålet, om at dei små kommunane nødvendigvis har dårlegare oversikt enn dei større. Kanskje kan det vere omvendt? Kanskje kan det vere slik at i dei mindre kommunane er det meir oversikt, meir gjennomsiktig, større openheit og lettare og kortare veg mellom dei som styrer, og dei som vert styrte? Så når det gjeld demokrati, trur eg ikkje at det nødvendigvis er noka ulempe at det er kort veg mellom dei ulike instansane i ein kommune.

Frå departementet si side er me veldig opptekne av å understreke kor viktig rolle kommunane har knytt til demokratiet. Det har jo òg vore saker i Stortinget knytte til kommunane si rolle, og det vil det òg vere i tida framover knytt til saker som me skal leggje fram. Den største og næraste no vil jo vere stortingsmeldinga om stat og kommune.

Presidenten: Vi går vidare til neste og siste hovedspørsmål.

Olemic Thommessen (H) [10:56:51]: Mitt spørsmål går til kulturministeren.

Det siste døgnet har jeg hatt gleden av å drive høyttenkning med Senterpartiet når det gjelder Norsk Kulturråd, fordi Senterpartiet jo gjerne vil flytte oppgavene ut til fylkeskommunene.

I tillegg til den høyttenkningen har jeg også merket meg at de andre regjeringspartiene i Stortinget har kastet seg på en frustrasjon i forhold til konsentrasjon av makt og sentralisering om Oslo. Komiteens leder, Arbeiderpartiets Gunn Karin Gjul, var ute i vinter med hensyn til den økonomiske siden av dette når det gjelder hvor pengene brukes. Når Senterpartiet nå velger å ta opp denne frustrasjonen og bringe den vidare, og bruker Kulturrådet som eksempel, må jo det bety at de ikke nødvendigvis er opptatt av hvor pengene havner, for Kulturrådets penger havner jo også mye rundt om i landet – det er jo generelle ordninger som alle kan søke på. Da antar jeg at det er maktkonsentrasjonen de bekymrer seg over.

Seks år med Arbeiderpartiet i regjering har jo vist en betydelig konsentrasjon av makt i forhold til hvordan oppgavene skal løses. Vi har sett en konsentrasjon av makt om Kulturrådet, i den forstand at Kulturrådet har fått stadig flere oppgaver. Vi har det i forhold til Nasjonalbiblioteket, som har fått stadig flere oppgaver. Vi har det i forhold til Nasjonalmuseet, som f.eks. overtok Riksutstillingene. Altså: Man ser på område etter område at det er færre mennesker som beslutter mer. I tillegg taler jo budsjettene i og for seg sitt tydelige språk, selv om det finnes modifikasjoner der. Noe bokføres på Oslo som riktignok går ut i landet, men allikevel er det ikke noen tvil om at mye av pengene havner i de store byene.

Mitt spørsmål til kulturministeren er: Er det på tide med en kursendring? Vil hun lytte til sine fraksjoner i Stortinget med hensyn til å gjøre en dreining av denne politikken?

Statsråd Anniken Huitfeldt [10:58:59]: Det viktigste vi kan gjøre for å flytte makt fra Oslo og ut i Norge, er å

bygge opp sterkere institusjoner ellers i Norge. Oppbygging av Nordnorsk Symfoniorkester er et slikt eksempel, Teater Innlandet er et annet slikt eksempel. Jeg mener jo at den omleggingen som vi nå gjør av Rikskonsertene, hvor vi faktisk flytter mer makt ut til lokale scener, hvor de får lov til å bestemme hvem som skal dra på norgesturné, handler om desentralisering av makt.

Jeg mener nemlig at det ikke er slik lenger at vi for at vi skal få kvalitetskonserter over hele Norge, trenger to statlige direktører til å plukke ut de musikerne som skal spre konsertopplevelser rundt omkring i hele Norge. Så jeg er enig i at vi skal desentralisere mer makt på kulturområdet, men jeg mener at det som er representanten Thommessens medisin, er feil. Han mener nemlig at man skal flytte penger fra Kulturrådet over til en organisasjon som skal forvalte næringslivs- og kulturinteresser. Det er etter min mening ikke å sette kulturpolitiske målsettinger i høysetet. Vi følger imidlertid hele tiden med på hvor midlene til Kulturrådet går. Vi har sagt, i forbindelse med at vi har overført mer makt fra Kulturdepartementet til Kulturrådet, at de i større grad skal ta distriktspolitiske hensyn. Så dette er en viktig diskusjon. Men det som er Høyres medisin, mener jeg er feil i disse spørsmålene.

Olemic Thommessen (H) [11:00:28]: Da har nok ikke statsråden helt oppfattet hva som er Høyres medisin. Det er riktignok slik at vi ønsker en organisasjon ved siden av Norsk Kulturråd for å spre makten, men det er ikke en organisasjon som skal bygge på næringslivshensyn; den skal bygge på kulturpolitiske hensyn.

Det som er Høyres medisin, ville statsråden kunne lese ut av de siste årenes budsjetter. Der har Høyre tatt penger fra de store institusjonene og lagt dem over på det frie feltet. Vi har tatt penger fra det som er bysentrert til det som det vil være mulig å søke på for alle, og gjennom det bidra til å bygge et kulturliv nedenfra, over hele landet. Vi har ønsket en sterkere styrking av det regionale filmfondet, som kulturministeren ikke har fulgt opp, til tross for veldig maktkonsentrerende grep om Filmens hus. Vi ønsker å styrke nettopp de lokale miljøene som er rundt om i landet. Så det er større grep som kreves, og som må avtegne seg i budsjettet.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:01:35]: Jeg har for ikke så lenge siden hatt møte med alle de store kulturorganisasjonene i Norge, for de er opptatt av å komme med innspill til hvordan man kan bygge kulturpolitikken framover. Jeg har spurt dem om de vil overføre penger fra Kulturrådet til fylkeskommunen, og svaret er unisont nei. De ønsker tvert imot at Kulturrådet og andre skal være veldig opptatt av å spre makt og penger i hele Norge, men det er ingen som sier at fordeling av fylkeskommunale midler er en måte å spre makt og penger på.

Jeg er helt uenig i det representanten sier om vår kulturpolitikk. Den største økningen i kulturbudsjettet i denne perioden er jo momskompensasjon til frivillige organisasjoner. Det er mer penger til kor. Det er mer penger til dem som jobber med teater for barn og unge. Det er mer

penger til lokale scener. Det er det vi først og fremst satser på innen Kulturløftet nå. Det er å bygge norsk kultur nedenfra.

Presidenten: Det blir gitt anledning til fire oppfølgingsspørsmål – først Svein Harberg.

Svein Harberg (H) [11:02:49]: Jeg legger merke til at statsråden nevner det å bygge opp sterke organisasjoner rundt om i landet som en av de viktigste måtene å delegerere kulturmakten og engasjement på. Det henger dårlig sammen med det vi har sett de siste årene. Jeg har vært så heldig å være ordfører i Grimstad, dikternes by, og ledet byen gjennom to forfatterjubileer. Foran Hamsun-jubileet tok vi kontakt med de andre Hamsun-miljøene i Norge, dannet et fellesskap, laget et forprosjekt og sendte brev til departementet om at vi var klare til å arrangere jubileet. Vi hadde et stort engasjement: Dette vil vi gjøre – hvordan kan vi få hjelp? Etter lang tid fikk vi svar om at dette skulle legges til Nasjonalbiblioteket. Så tok vi kontakt med Nasjonalbiblioteket for å få vite hvordan vi skulle gjøre dette. De sa at vi måtte vente og se, fordi de ikke hadde fått noen midler. Er det å bygge opp sterke organisasjoner rundt om i landet og å ta vare på engasjementet rundt om i landet? Hvilken strategi har statsråden bak denne typen virksomhet?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:03:51]: Dette er jo en strategi som vi bl.a. har hatt når vi har feiret store norske forfattere. Bjørnson-jubileet i fjor ble koordinert av Nasjonalbiblioteket, men de største arrangementene var jo på Aulestad og på Nesset. Det var feiring og markeringer over hele Norge. Så jeg mener at det at vi har et sterkt nasjonalbibliotek som forvalter disse midlene, gjør ikke at det ikke blir aktiviteter ellers i landet. Tvert imot har jeg opplevd at man ellers i landet er meget fornøyd med den måten slike jubileer arrangeres på.

Presidenten: Ib Thomsen – til oppfølgingsspørsmål.

Ib Thomsen (FrP) [11:04:40]: Det har vært mye debatt om Rikskonsertene og vingeklippingen av Rikskonsertene. Rikskonsertene har hatt som primærøppgave å reise rundt omkring i landet og spre gode konserter i alle distrikter. Som kulturpolitiker i Fremskrittspartiet får jeg mange henvendelser fra distriktene om at mye er sentralisert i Oslo – Kulturrådet, Kulturdepartementet. Kulturrådet får flere oppgaver, og man føler en frustrasjon der ute. Da er det besnærende når Senterpartiet kommer med utspill om at de ønsker å desentralisere, å legge mer til kommunene. Det er jo tross alt kommunene som ser og har lokalkunnskaper om kulturen, og hvor man bør bruke pengene. Så dette er i tråd med hva Fremskrittspartiet mener ute i distriktene.

Hva må gjøres, og hva kan gjøres? Hva vil statsråden gjøre for å få til denne modellen som er den nye politikken til regjeringen og til Senterpartiet? Dette er besnærende.

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:05:45]: Dette end-

rer vi, bl.a. gjennom Rikskonsertene. La oss ta et sted som Eidsvoll, som ikke har fått besøk av Rikskonsertene på mange år. Nå legger vi om ordningen ved å overføre mer til lokale arrangører. Da kan Eidsvoll jazzklubb, da kan Karmøy Metal, da kan Sortland jazzklubb arrangere egne konserter selv, uten at det er en statlig direktør som har plukket ut hvem som skal på turné rundt omkring i Norge.

Jeg mener at dette har med desentralisering av makt å gjøre. Jeg mener at det viktigste vi gjør innen Kulturløftet nå, er å gi mer penger til lokale kulturorganisasjoner, mer penger til kor, mer penger til korps, slik at de som står på for dugnad, skal selge mindre kakelodd og stå på mer for ungene sine. For meg handler det om å bygge kultur nedenfra.

Presidenten: Øyvind Håbrekke – til oppfølgingsspørsmål.

Øyvind Håbrekke (KrF) [11:06:47]: Vi som jobber med kultur, får jo mange henvendelser fra folk rundt omkring i landet som er bekymret over den makten som konsentreres i Oslo, i særlig grad i Kulturrådet. Det er jo ikke overraskende, det statsråden sier, at hvis man spør de store nasjonale kulturorganisasjonene, ønsker de ikke å forholde seg til 19 fylkeskommuner, men synes det er veldig greit at man har ett stort, sterkt, mektig og nasjonalt norsk kulturråd. Men det må jo nettopp være de kritiske stemmene som befinner seg rundt omkring i landet, som Senterpartiets kulturpolitiske talskvinne har fanget opp når hun – i går – sier at fylkeskommunene må få mer å si. Så spørsmålet til kulturministeren må være: Hva er det Senterpartiets kulturpolitiske talskvinne da har misforstått, siden hun mener at mer makt må spres ut i landet, til fylkeskommunene, slik at de kan få mer å si over hvordan midlene skal fordeles?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:07:54]: Vi har de siste årene lagt opp til en større overføring av midler til fylker og kommuner. Det gjør at fylkene kan formidle flere kulturkroner rundt omkring i hele Norge. Men jeg er ikke tilhenger av en ordning hvor vi overfører penger fra Kulturrådet til fylkeskommunene.

Det er ikke slik at de som er mot dette, er store, sterke aktører. Det er Korforbundet, det er korpsforbundet, som er mer tilfreds med at disse midlene bl.a. fordeles gjennom Frifond-midler. Jeg mener det er verdt å lytte til dem som har erfaring, demokratisk oppbygde kulturorganisasjoner som er demokratisk forankret. De anbefaler ikke en slik løsning.

Jeg mener at Kulturrådet i større grad skal fordele midler rundt omkring i hele Norge. Men de viktigste endringene vi har gjort på kulturområdet den siste tiden, er å overføre makt fra Kulturdepartementet til Kulturrådet, slik at de kan spre midler over hele Norge. For meg handler det om desentralisering av makt.

Trine Skei Grande (V) [11:08:58]: Ja, nå innrømmer statsråden det. Hun har overført mye makt fra de-

partementet til Kulturrådet, fra en statsråd som må svare for seg i parlamentet, til en organisasjon som er ganske lukket, som er styrt av noen få fagmiljøer, som *ikke* stiller til spørretime i Stortinget og må stå ansvarlig for de tingene de gjør. Det er en massiv maktoverflytting som statsråden har gjort til Kulturrådet, det må hun innrømme.

Produksjonen av kultur er noe annet enn produksjon av hofteoperasjoner eller bygging av hus. Kultur er en ytring. Derfor kjemper vi nå for ytringsfriheten i Norge når vi kjemper for kultur og for kulturelle ytringer. Det å flytte makt inn i lukkede rom, det å flytte makt bort fra en statsråd – som må stilles til veggs her i stortingssalen – og inn i et lokale der ingen egentlig kan stille spørsmål, og det at det nå faktisk er noen få kunstnere i bestemte kunstmiljøer som bestemmer: Er det ikke noen som helst refleksjon hos statsråden over at dette faktisk handler om ytringsfrihet og er et kulturpolitisk spørsmål utover det?

Statsråd Anniken Huitfeldt [11:10:05]: Representanten kan stille meg til veggs når hun måtte ønske det. Men sannheten er jo at de ulike komiteene i Kulturrådet – enten det handler om musikere eller om billedkunstnere eller om teaterfolk – består av et mangfold av mennesker, fra hele Norge.

Tidligere var det i større grad slik at man måtte kjenne noen i kulturkomiteen for å få økt sitt budsjett. Jeg mener at det er gal politikk. Jeg mener tvert imot at det er de som kjenner musikklivet, i hele Norge, som i større grad bør forvalte kulturmidlene. For meg handler det om desentralisering av makt. Kulturrådet og Kulturrådets oppgaver har blitt større, og jeg mener at det er veldig viktig, for de innehar en kompetanse som er nyttig å ha med seg. For meg handler det om mindre makt til Kulturdepartementet og mer makt til kulturlivet selv.

Presidenten: Den muntlige spørretimen er omme.

Sak nr. 2 [11:11:04]

Ordinær spørretime

Presidenten: Det blir to endringer i den oppsatte spørsmålslisten, og presidenten viser i den sammenheng til den oversikten som er omdelt på representantenes plasser i salen.

De foreslåtte endringene i dagens spørretime foreslås godkjent. – Det anses vedtatt.

Endringene var som følger: Spørsmål 2, fra representanten Torgeir Trældal til samferdselsministeren, er trukket tilbake.

Spørsmål 6, fra representanten Abid Q. Raja til miljø- og utviklingsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren, som er bortreist.

Spørsmål 1

Linda C. Hofstad Helleland (H) [11:11:32]: «Dagsrevyen den 24. mai hadde et oppslag om at en del vertskommuner for oppdrettsanlegg ønsket å få en mulighet til å skatlegge virksomhetene for at lokalsamfunnet skulle få større nytte av virksomhetene. Argumentene som kom frem, var som tatt fra Høyres begrunnelse for å beholde en andel av selskapskatten lokalt.

Vil statsråden vurdere å gå tilbake til et system der en liten andel av selskapskatten tilfaller kommunene for å fremme både forståelse og positive holdninger til næringsvirksomhet lokalt?»

Marit Nybakk hadde her overtatt presidentplassen.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:12:11]: Fra 2005 til 2008 fikk kommunene tilført en andel av selskapskatten. Skatteinntektene ble tilført kommunene via rammeoverføringene, og fordelingen av selskapskatt mellom kommuner var basert på en kommunevis fordeling av sysselsettingen i de foretakene skatten var utlignet.

Denne ordningen ble avvirket i 2009. Kommunene ble da kompensert ved at andre inntekter økte. Omleggingen må ses i sammenheng med at selskapskatt har vesentlige svakheter som inntektsgrunnlag for kommunene. En viktig grunn til det er at selskapskatten svinger betydelig. Ved å gjøre selskapskatten statlig og gi kommunene andre inntekter i stedet, har kommunesektorens inntekter blitt mer forutsigbare. Det er en fordel i forhold til planlegging og drift av de viktige velferdstjenestene som kommunene har ansvaret for. På bakgrunn av kommunesektorens størrelse er forutsigbarhet også viktig for utviklingen av norske kommuner, og av norsk økonomi.

Inntektene fra selskapskatten er ikke jevnt fordelt geografisk. Avviklingen av kommunal selskapskatt har dermed bidratt til en jevnere inntektsfordeling mellom kommunene.

Så kan det være argumenter for at en ved å gi selskapskatten tilbake til kommunene, gir lokale incentiver til næringsutvikling. Men jeg vil hevde at det viktigste incitamentet for næringsutvikling i kommunene er å få tak i mer stabile og forutsigbare skattytere, og da er det innbyggertallet og personlige skattytere som nok har den største interessen og den viktigste vekten i så måte.

Inntektssystemet for kommunene innebærer en stor grad av utjevning mellom kommuner. I praksis er det slik at kommuner med lave skatteinntekter per innbygger blir hevet opp til et inntektsnivå på 93–94 pst. av landsgjennomsnittet gjennom skatteutjevningen.

Mange av kommunene med oppdrettsanlegg langs kysten har forholdsvis lave skatteinntekter per innbygger. For eksempel hadde Steigen, som ble trukket fram i nyhetsoppslaget 24. mai, en skatteinntekt per innbygger på ca. 70 pst. av landsgjennomsnittet. En gjeninnføring av kommunal selskapskatt kunne isolert sett gi mer skatteinntekter til f.eks. Steigen, men for kommuner der skatteinntektene per innbygger ikke bringes over 90 pst. i forhold til

landsgjennomsnittet, vil de økte inntektene i all hovedsak bli motsvart av tilsvarende lavere skatteutjevning.

Mitt svar er, med henvisning til en diskusjon vi hadde i Stortinget i går i forbindelse med et dokumentforslag, at vi har ingen planer om å gjeninnføre en andel av selskapskatten til kommunene. Jeg mener at den ordningen vi har i dag, gir større forutsigbarhet for kommunesektoren, og det er bra.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [11:15:17]: Jeg takker statsråden for svaret.

I mitt hjemfylke, Sør-Trøndelag, har vi en veldig vakker kyst. Jeg vet ikke om finansministeren har hatt gleden av å besøke det vakre øyriket, ikke minst kommunene Hitra og Frøya der oppdrettsnæringen betyr svært mye for den totale verdiskapingen. Mitt inntrykk er at kommuner med slike næringer strekker seg veldig langt for å legge til rette for at næringen skal kunne videreutvikle seg for å skape flere arbeidsplasser, som fører til vår felles velferd. Når vi nå ser at så mange av ordførerne tar til orde for at flere midler må føres tilbake til kommunene, og vi ikke minst ser at næringen selv er veldig positiv til å bidra til utvikling av lokalsamfunnene, må jeg bare spørre om statsråden mener det er riktig å innføre andre byråkratiske og kostbare ordninger fremfor selskapskatten.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:16:28]: Jeg har hatt gleden av å reise i Sør-Trøndelag og Nord-Trøndelag og ellers, og jeg synes det er fint der også, som det er mange andre steder i landet.

Det jeg henviste til, var at vi i Stortinget i går behandlet et Dokument 8-forslag, Dokument 8:137 LS for 2010–2011, om å tilbakeføre deler av selskapskatten. Det forslaget ble nedstemt, men jeg ser at det kan være argumenter for at selskapskatten er viktig i så måte. Dette er for så vidt en diskusjon som har pågått en tid, der selskapskatten har gått litt ut og inn av kommunesektoren litt avhengig av konjunktorene i næringslivet. Jeg mener fortsatt at det viktigste er at kommunene har forutsigbare skatteinntekter, og at personskatten er mer forutsigbar. Jeg tror nok at både Hitra og Frøya og andre kommuner er vel så opptatt av at disse bedriftene skaper varige arbeidsplasser for folk som bor i området. Slik sett er det et sterkt incitament til å drive næringsutvikling.

Linda C. Hofstad Helleland (H) [11:17:32]: Nå ser vi at fiskeri- og havbruksnæringen selv er veldig opptatt av å ha et godt forhold til lokalsamfunnene, og ønsker å bidra til videreutvikling av disse små lokalsamfunnene. Ikke minst ser vi at ordførerne er ganske tydelige på at selv om regjeringen sier nei, har de ikke tenkt å gi seg i denne saken. Det har vel også finansministeren fått meg seg. Når jeg hører at finansministeren selv sier at det lokale incitament til næringsvirksomhet er viktig, lurer jeg på hva som kan være et svar til disse ordførerne og ikke minst til næringen selv, når de ønsker å bidra i større grad.

Statsråd Sigbjørn Johnsen [11:18:20]: Det kan være mange svar på det, bl.a. en utvikling av de mer regional-

politiske og distriktpolitiske virkemidlene. Samtidig vil det være slik at i tillegg til personskatten knyttet til dem som jobber på f.eks. et oppdrettsanlegg, kan ringvirkningene av et oppdrettsanlegg være ganske store for andre næringer i lokalsamfunnet som leverer handelsvirksomhet og andre ting. Jeg vil mene at det å drive næringsutvikling i en kommune ut fra et litt bredere perspektiv uansett er viktig. Da blir selskapskatten etter mitt syn noe mindre i den sammenheng.

Så vil jeg minne om at kommunene selvsagt har mulighet til å skaffe seg mer langsiktige og forutsigbare skatteinntekter gjennom eiendomsskatt, slik at kommunene har flere virkemidler. Men ja, ordførere er engasjerte, og det er bra. Og ordførere som er engasjerte, skal vi ha, også når det gjelder næringsutvikling. Jeg tror at selskapskatten har betydning, men en langt mindre betydning enn de andre tingene jeg har påpekt.

Spørsmål 2

Fra representanten Torgeir Trældal til samferdselsministeren:

«I et brev fra Samferdselsdepartementet til Jernbaneverket 18. mai 2011 angående kapasitetsøkninger på Ofotbanen uttaler departementet at Jernbaneverket må gå i dialog med aktørene i form av anleggsbidrag og/eller forskuttering.

Åpner statsråden for mulighet til å la private bygge ut jernbane slik som i nabolandet Sverige, da kapasiteten på Ofotbanen kan opprettholdes på tross av at staten Norge har «dårlig økonomi»?»

Presidenten: Dette spørsmålet er trukket tilbake.

Spørsmål 3

Vigdis Giltun (FrP) [11:19:43]: «Ved DPS Hamar er det nå 26 ukers ventetid fra henvisningstidspunktet til pasienten møter en spesialist. Ifølge Hamar Arbeiderblad 15. og 23. mai venter enkelte pasienter i inntil 19 måneder. Mange pasienter venter også tilsvarende lenge på time hos psykolog. Når pasienter, som i mange tilfeller er suicidale, må vente for lenge på behandling, får det alvorlige følger.

Hva er årsaken til at regjeringen, på tross av at det finnes ledig kapasitet, ikke vil sørge for at psykisk syke får behandling innen rimelig tid?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:20:26]: Pasienter som trenger øyeblikkelig hjelp, kommer til behandling uten ventetid. For øvrig legges prioriteringsveilederne til grunn ved vurdering av maksimal ventetid ved ulike diagnoser. Etter pasientrettighetsloven skal det foretas en vurdering av rett til nødvendig helsehjelp og maksimal ventetid for behandling innen maksimum 30 dager. For barn og unge opptil 23 år gjelder ventetidsgarantien innen psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Denne innebærer at disse vurderingene skal

finne sted innen ti dager etter at henvisningen er mottatt, og at ingen med rett til nødvendig helsehjelp skal vente lenger på behandling enn 65 virkedager. Ved spørsmål om behovet for øyeblikkelig hjelp og vurdering av maksimal ventetid er selvmordsfare et sentralt vurderingstema.

Dersom man ser at behandling ikke kan gis innen fristen, skal pasienten orienteres, og tjenesten skal selv ta initiativ til at tilbud gis fra annet DPS. Dersom en pasient ikke har mottatt behandling innen den maksimalt fastsatte ventetiden, vil dette være et fristbrudd. Pasienten kan melde fristbruddet til HELFO, som da finner et alternativt tilbud på helseforetakets regning. Erfaringsmessig viser det seg at de fleste pasientene velger å stå på fortsatt venteliste ved sitt DPS.

Andel fristbrudd er tatt inn som styringsparameter i oppdragsdokumentet for 2011, og målet er null fristbrudd. Helse Sør-Øst opplyser at dette er tatt inn i oppdrag og bestilling til alle helseforetak. Oppfølgingen av målene skjer gjennom løpende rapportering og blir forelagt styret i måneds- og tertialrapport, i årlig melding. Det skal også inngå i løpende og rapportert risikovurdering i foretaksgruppen. Sykehuset Innlandet HF arbeider systematisk for å få ned antall fristbrudd, og Helse Sør-Øst opplyser at antallet er redusert, fra 83 i januar til 28 i februar og 22 i mars. Når det gjelder avisoppslaget om ventetid på 19 måneder, opplyser Helse Sør-Øst at Sykehuset Innlandet følger opp denne saken særskilt med tanke på å vurdere svikt og avvik.

Den kraftige økningen i antall henvisninger under og etter Opptrappingsplanen for psykisk helse har gitt helseforetakene en utfordring når det gjelder å overholde regelverket knyttet til maksimale frister for vurdering og behandling. Dette er ikke tilstrekkelig grunn til ikke å overholde reglene, og jeg forventer at styringssignalene lojalt blir fulgt opp av de regionale helseforetakene. Stortinget vil bli holdt orientert om utviklingen på området.

Vigdis Giltun (FrP) [11:23:11]: Jeg takker for svaret.

Jeg er også kjent med at denne pasienten har fått hjelp. Men dette gjelder veldig mange. Nå har statsråden redegjort for systemene og hvordan de virker, og det er jo nettopp disse systemene som fører til at veldig, veldig mange ikke får hjelp. Det er jo først når man kommer til et DPS, etter den lange ventetiden, at man får en korrekt diagnose og får vurdert sin situasjon i forhold til prioriteringsforskriften. Folk får henvisning fra legene sine, men de kommer ikke til DPS. Ventetiden er for lang, og det er suicidale personer. Er ikke statsråden enig i at det er altfor mange alvorlige hendelser hvor det framkommer i media at den syke har søkt hjelp opptil mange ganger, men ikke kommet til behandling? De får altså hjelp for sent etter den alvorlige hendelsen, eller så må de stå fram i media med den belastningen det medfører for de syke og deres familie, som denne damen har gjort – enten det eller så er det syke mennesker som ikke får behandling i tide, og som står i behandlingsskø. Er ikke det dårlig forebygging av en sykdomsutvikling?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:24:17]: Jo, det å stå for lenge i en ventekø er ikke god forebyg-

ging for noen. Men, som jeg prøvde å redegjøre for, er det slik at etter at henvisning er mottatt, skal det være en vurdering innen ti virkedager hvis det gjelder personer under 23 år, og ellers innen 30 dager. Det som er viktig, er jo at disse fristene blir overholdt. Ellers må man bruke de vanlige prioriteringsveilederne, som er utarbeidet nettopp fordi man skal få fatt i de sykeste først.

Så vil jeg si at når det gjelder Sykehuset Innlandet, har jeg sett på gjennomsnittlige ventetall. Gjennomsnittlige ventetall er høyere enn dem som man sannsynlig må vente, men de er gått ned – fra 73 dager i januar til 63 dager i mars. Også innenfor psykisk helse går det rett vei.

Vigdis Giltun (FrP) [11:25:27]: Det at det går rett vei, hjelper ikke alle dem som står altfor lenge og venter. Når det gjelder dem som skal ha akutt hjelp, tar det i dag 14 dager. Det var et tilfelle vi hørte om nå, med en som selvskadet seg, og som satt hjemme og var i en fryktelig vanskelig situasjon. Den personen som var nevnt i avisen her, var en suicidal person. Jeg kjenner også til alvorlig syke med selvmordstanker som har lyktes i å ta sitt eget liv på grunn av at de ikke har fått behandling i tide. Dette gjelder veldig mange. Det er store mørketall. Hvorfor vil ikke statsråden åpne for at man får behandling i tide, ved å bruke private psykologer og psykiatere og den kapasiteten som faktisk finnes i helsevesenet, framfor å ha lange ventetider med de alvorlige følgene det får både for de syke og deres familier?

Jeg ser også at psykisk syke har en økning når det gjelder uførhet og langtidssykemeldinger. Det må være et mål i seg selv å kutte ventetiden. Det skal ikke være ventetid overhodet for dem som er suicidale. De må få kontinuerlig oppfølging. Er ikke statsråden enig i det?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:26:27]: De som trenger akutt behandling, skal ha akutt behandling, og de skal få akutt behandling. Det er klart at når vi sier at det er frister, når vi sier at HELFO må bistå pasienten i å finne et alternativ, så er det jo nettopp for at man ikke skal vente utover den behandlingsfristen som er satt. Slik er systemet, og slik skal det være. Pasientene skal bli ivaretatt innenfor de fristene som er satt som forsvarlige behandlingsfrister.

Når det gjelder å bruke private eller alternativer, gjør man jo det, men det er også sånn at dem man bruker, må man ha hatt en avtale med på forhånd, slik at man vet hvilket tilbud de faktisk gir. Her har det vært snakk om å henvise til et annet DPS i Sykehuset Innlandet. Jeg må bare si at her synes jeg faktisk det er veldig viktig at helseforetakene jobber aktivt for at pasientene ikke skal vente lenger enn det som er satt som forsvarlig behandlingsfrist.

Spørsmål 4

Svein Harberg (H) [11:27:55]: Jeg vil stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse 2007–2012 utløste ressurser til tiltak knyttet til en stadig

økende gruppe unge. Å etablere nye tilbud for mennesker med psykiske lidelser krever grundige forberedelser og varsom tilnærming, og er ikke minst en langvarig og skjør prosess. Spennende tiltak er nå etablert, og erfaringer viser at nye grupper unge kan få hjelp til å fullføre studier og mulighet til å delta i arbeidslivet.

Hvordan vil statsråden sikre ressurser til fortsatt innsats når planperioden utløper?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:28:37]: Den foreliggende Nasjonal strategiplan for arbeid og psykisk helse er en viktig satsing som skal videreføres ut 2012. Det er Arbeidsdepartementet og Helse- og omsorgsdepartementet som er ansvarlige for strategiplanen, og planen gjennomføres i fellesskap av Arbeidsdirektoratet og Helsedirektoratet.

Selv om det er ett og et halvt år igjen til strategiplanen utløper, har de to departementene og direktoratene startet arbeidet med å vurdere hvordan oppfølgingen av satsingen skal gjennomføres. Jeg tar sikte på å komme tilbake til Stortinget med en redegjørelse om saken i forbindelse med statsbudsjettet for 2012.

Svein Harberg (H) [11:29:23]: Jeg takker for svaret, men var redd for at det var noe sånt som var svaret.

Disse sykdommene med depresjon og angst er en av de raskest voksende helseplagene. Dette prosjektet har tatt sikte på å forebygge uførhet, og et viktig bidrag er å bidra til at unge mennesker fullfører utdanning. Nå er det etablert slike prosjekter. Når det gjelder Universitetet i Agder, har jeg hatt gleden av å besøke det prosjektet som er der. Der er det ansatt en egen person gjennom dette prosjektet for å følge, for å støtte, for å oppmuntre, og det gjør at nye unge kan fullføre utdanningen. De har startet på et langt løp.

Det som er viktig for disse personene – både ansatte og brukere – er forutsigbarhet. Å få det inn i budsjettet for 2012 – altså i oktober/november 2011 – er veldig sent, for her trengs det langsiktig satsing. Ser ikke statsråden den utfordringen?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:30:27]: Men jeg har jo nettopp sagt at dette prosjektet skal videreføres ut 2012, og så vil det være fra 2013 og videre at man skal se på videreføringen. Jeg må, med all respekt, si at jeg mener jeg har svart på spørsmålet når representanten spør: Hvordan vil statsråden sikre ressurser til fortsatt innsats når planperioden utløper? Det skal videreføres ut 2012, og i budsjettet for 2012 – altså nesten ett og et halvt år før 2013 – vil vi orientere om hvordan dette skal videreføres, og hvordan det skal satses videre. Her må jeg også bare si at det er to departementer som er inne, og Arbeidsdepartementet er faktisk tyngre inne enn Helsedepartementet, med 225 mill. kr Helse- og omsorgsdepartementet har 25 mill. kr, som forvaltes via Helsedirektoratet, som utøver dette arbeidet.

Svein Harberg (H) [11:31:39]: Jeg hørte hva statsråden sa, og jeg forstår at det antakelig kommer noe tekst i

budsjettet for 2012. Det som er den store frykten for dem som er i dette systemet, og for ikke å snakke om dem som ikke er i systemet, er at dette skal ende opp som et av de ordinære Nav-tiltakene. Dette er en gruppe som krever forutsigbarhet og ressurser, og som er stadig voksende. Ved helsetjenesten til studentorganisasjonene ved Universitetet i Oslo var det 1 200 som fikk avslag på psykologitime siste semester. Av disse var det 10 pst. som ikke fikk senere i semesteret, men som måtte vente til neste år. Det er altså en voksende gruppe her og nå, som virkelig trenger oppfølging, og som må vite at de kan få hjelp fremover. Det er et langt løp. Vil statsråden ta det på alvor og løfte dette prosjektet, og ikke bare komme tilbake til det i budsjettet med en kommentar?

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:32:37]: Jeg er helt enig med representanten Harberg i at dette er en viktig målgruppe, en viktig gruppe som absolutt trenger støtte og veiledning. Så vidt jeg har hørt fra dette prosjektet, er det mange gode tiltak, og det er et godt prosjekt. Planperioden er altså ut 2012, og så sier jeg at jeg kommer tilbake i budsjettet for 2012 – i begynnelsen av oktober vil altså representanten få en orientering om hvordan dette er tenkt videreført fra 2013. Og så må vi gjøre alle vurderinger av prosjektet, også om hvordan dette skal være i fremtiden med tanke på andre tiltak. Det er jo, etter det jeg forstår, også utstrakt bruk av frivillige her som bistår i ulike prosjekter rundt omkring. Alt dette må vi få en oversikt over før vi kan si hvordan dette skal videreføres fra 2013. Men at det er en viktig målgruppe, det er jeg helt enig i.

Spørsmål 5

Harald T. Nesvik (FrP) [11:33:57]: Jeg vil stille følgende spørsmål til helse- og omsorgsministeren:

«Kostnadene for helseforetakene knyttet til bruk av legemidler er svært store, og det er viktig, med den sykehusøkonomien vi nå ser, at man alltid har fokus på hvordan en kan klare å få mest mulig ut av de midlene man har til rådighet. Legemiddelinnkjøpsamarbeid har siden oppstarten i 1995 spart norske sykehus for store kostnader gjennom sitt arbeid med å forbedre innkjøpsordningene og få til gode anbud. Ordningen har imidlertid ikke vært evaluert etter siste omorganisering i 2002/2003.

Vil statsråden ta initiativ til en evaluering?»

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:34:44]: De regionale helseforetakene har inngått en samarbeidsavtale om legemiddelinnkjøp til helseforetakene. Betegnelsen på avtalen er Legemiddelinnkjøpsamarbeidet, forkortet til LIS. LIS er administrativt en del av Sykehusapotekene, og har et eget styre som er utnevnt av RHF-direktørene. Sykehusapotekene er etter avtalen forpliktet til å stille administrative ressurser til rådighet for samarbeidet. Det er også etablert et eget fagråd som gir LIS-administrasjonen råd om anbefalinger og valg av legemidler på vegne av deltakerne.

Hensikten med legemiddelinnkjøpssamarbeid er å legge grunnlag for avtaler om kjøp og levering av legemidler og andre apotekvarer etter oppdrag fra helseforetak, og dermed redusere kostnadene. LIS innhenter tilbud på alle legemidler som anvendes i helseforetakene. Det er betydelige summer det er snakk om. I 2009 kjøpte helseforetakene legemidler for 3,4 mrd. kr.

Jeg er godt kjent med de betydelige innsparingene som er oppnådd de siste 15 årene gjennom samarbeidet om legemiddelinnkjøp som LIS organiserer i norske sykehus. Det er stor faglig aktivitet i de mange lokale komiteene, de apotekansatte bidrar i stor utstrekning, og de innkjøpsansvarlige har strømlinjeformet kontakten med legemiddelleverandørene. De regionale helseforetakene, som eiere av LIS, har selvfølgelig også stor interesse av at samarbeidet skal fungere optimalt.

Jeg vil derfor i samråd med de regionale helseforetakene vurdere behovet for en evaluering av legemiddelinnkjøpssamarbeidet.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:36:27]: Jeg tolker det som et svært positivt svar fra helse- og omsorgsministeren, at helse- og omsorgsministeren nå vil se på dette. For det er klart at det viktigste med å få et velfungerende LIS-samarbeid er nettopp at man har kompetanseoverføring, ikke bare innenfor Helse Sør-Øst, som har hovedansvaret her, i og med at LIS faktisk er underlagt Sykehusapotekene i Helse Sør-Øst, men også at de øvrige RHF-ene får nytte av den kunnskapen som er der. LIS-samarbeidet og innkjøpsordningen har medført betydelige besparelser for staten, og kanskje man også bør se på om det er andre virksomheter innenfor det offentlige som har noe å lære i denne sammenheng. En av de tingene man absolutt bør se på, er nettopp organiseringen. Jeg vil i hvert fall anbefale statsråden bl.a. å vurdere en modell som gjør LIS om til et eget foretak eller et AS, der hvert enkelt av helseforetakene – de regionale – har sitt eget styremedlem, nettopp for å ha eierskap til dette samarbeidet, og håper dette kan være en del av evalueringen.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:37:39]: Jeg takker for innspillet, og skal absolutt se på det. Men slik jeg forstår det, er det RHF-ene som er sammen om LIS, og som også utpeker representantene til styret.

Harald T. Nesvik (FrP) [11:37:59]: Det er faktisk slik at LIS nå er lagt inn som en integrert del av Sykehusapotekene, ANS, som det het, i Helse Sør-Øst. Men dette er ting man bør se på. Bakgrunnen for at man ikke har gjort noe særlig med dette, kan være at man har sett at LIS har fungert, og at man har hatt store besparelser. Saken er bare den at vi må se på hvordan vi kan utnytte dette ytterligere, til glede både for det offentlige og, ikke minst, for pasientene. Det er klart at hvis vi kan få ned bl.a. prisene til sykehusene også på de dyre og mer effektive legemidlene, frigjør det faktisk ressurser til andre oppdrag, slik at flere kan få behandling, og, ikke minst, den rette behandlingen.

Jeg håper i hvert fall at evaluering vil finne sted. Underetgnede stiller i hvert fall svært gjerne med innspill i

den saken, som tidligere ordfører både for apotekloven og andre legemiddelsaker. Men det er viktig at man kommer i gang, slik at man lærer av prosessen som LIS har åpnet opp for.

Statsråd Anne-Grete Strøm-Erichsen [11:39:09]: Jeg har sagt at dette vil vi gjøre, men det er noe som må gjøres sammen med RHF-ene, og det skal jeg følge opp.

Spørsmål 6

Presidenten: Dette spørsmålet, fra representanten Abid Q. Raja til miljø- og utviklingsministeren, vil bli besvart av justisministeren på vegne av miljø- og utviklingsministeren, som er bortreist.

Abid Q. Raja (V) [11:39:37]: «Villaksbestanden i Norge er på et historisk lavnivå, selv om innsiget av laks økte noe i 2010, går det fram av en rapport som Vitenskapelig råd for lakseforvaltning overleverte miljø- og utviklingsminister Erik Solheim onsdag 25. mai. Statsråden uttalte følgende: «Det vi nå må gjøre, er å foreta nye grep for at oppdrettsnæringen kan få bukt med problemene.»

Hvilke nye grep ser statsråden for seg?»

Statsråd Knut Storberget [11:40:03]: Innledningsvis har jeg lyst til å si at ut fra gårdsdagens tv-reportasjer om starten av villaksfisket så det lovende ut – og det er bra.

På vegne av miljøvernministeren vil jeg også innledningsvis peke på at havbrukspolitikken er fiskeri- og kystministerens ansvar, mens miljøvernministeren har et særskilt ansvar for villaksen. I forbindelse med en interpellasjon fra representanten Trine Skei Grande i oktober 2010 redegjorde miljøvernministeren for Stortinget om situasjonen til villaksen. I tillegg holdt fiskeri- og kystministeren i februar 2011 en havbrukspolitisk redegjørelse for Stortinget, der også forholdet mellom oppdrett og villaks ble omhandlet.

Vitenskapelig råd for lakseforvaltning er et uavhengig råd opprettet av Direktoratet for naturforvaltning, som gjennom årlige rapporter beskriver bestandsstatus for norsk villaks, vurderer trusler og gir råd om beskatningsnivå og andre temaer som berører villaksen.

Vitenskapelig råd for lakseforvaltning avga 24. mai i år sin årlige statusrapport om villaksen til Direktoratet for naturforvaltning. Dagen etter var det presseseminar om saken, som miljøvernministeren også ønsket å være til stede på. Rådet har i denne rapporten vurdert oppnåelse av gytebestandsmål i 210 laksebestander og gitt råd om beskatning basert på vurdering av bestandsstatus i 2009 og 2010. Gytebestandsmålet er et mål for den mengden villaks som trengs for å utnytte vassdragenes reproduksjonspotensial. Fangsten i de vurderte vassdragene utgjør 98 pst. av rapportert laksefangst i norske laksevassdrag.

Hovedbudskapet i årets statusrapport er at innsiget av laks til Norge var historisk lavt i 2010, sjøl om det var en liten økning fra 2009. Den mest markante endringen i status for laksebestandene for 2009 til 2010 er at fangsten

er redusert så mye gjennom reguleringer at gytebestandsmålene er nådd i de fleste bestandene. Overbeskatning på norsk laks har etter de siste reguleringene blitt liten. Et unntak er Tanavassdraget, der negativ bestandsutvikling trolig bare kan knyttes til overbeskatning.

Det er små endringer i trusselvurderingen fra 2009 til 2010. Lakselus og rømt oppdrettslaks framstår fortsatt som ikke-stabiliserte og eksistensielle trusler mot norsk villaks. Disse trusselfaktorene er trolig viktige årsaker til spesielt lavt innsig av laks og dårlig måloppnåelse i mange bestander på deler av Vestlandet. Beskatningen i denne regionen er svært lav, og mange av vassdragene og fjordene er nå dessverre stengt for fiske.

Regjeringa iverksetter en rekke tiltak for å redusere miljøpåvirkningene fra akvakultur. Tiltakene følger av regjeringas strategi for en miljømessig bærekraftig havbruksnæring, som ble lagt fram av fiskeri- og kystministeren i april 2009. De største utfordringene knytter seg i dag til rømming og lakselus.

Det såkalte Arealutvalget overleverte i februar 2011 rapporten «Effektiv og bærekraftig arealbruk i havbruksnæringen – areal til begjær» til fiskeri- og kystministeren. Arealutvalget kom med en rekke forslag.

Hvilke forslag som regjeringen går videre med, kan jeg ikke ta stilling til på det nåværende tidspunkt – i hvert fall ikke undertegnede. Arealutvalgets rapport er nå på høring, og regjeringen vil starte arbeidet med oppfølgingen etter at høringen er avsluttet.

Abid Q. Raja (V) [11:43:23]: Sjekk laksen til disse to kjekke karene her! (Representanten viser fram et bilde.) Det ble tatt i Namsen i natt – 21,4 kg. Både justisministeren og jeg er opptatt av rettsikkerheten, og jeg er i tillegg opptatt av livssikkerheten til villaksen.

I går var jeg på doktorgradsdisputasforelesningen til Anne Magnussøn. Avhandlingen hennes viser hvordan et klart analytisk skille mellom vitenskapelig, teknologisk og praktisk kunnskap blir irrelevant fordi handlingene tilpasses situasjoner. Magnussøn viser videre hvordan oppdretternes mål om å produsere mest mulig fisk på kortest mulig tid og den praktiske organiseringen av arbeidet gir klare føringer på hvilken kunnskap som er mulig og relevant.

Det jeg lurer på, er hvilke grep justisministeren vil ta for å sikre villaksen livssikkerhet i forhold til oppdrettsnæringen.

Presidenten: Presidenten er i tvil om hvilke grep justisministeren kan ta, men vi skal høre.

Statsråd Knut Storberget [11:44:17]: Jeg må som vanlig, ordinært regjeringsmedlem også være med på utviklingen av politikken på dette området. Det er faktisk et område som interesserer meg ganske mye. Jeg har gleden av å få lov til bl.a. å være med på å fiske laks nå i august.

Dette er viktig. Det varslet som miljøvernministeren har gitt sammen med fiskeri- og kystministeren angående bl.a. det arbeidet som skal gjøres, og de tiltakene som man ser kan være effektfulle, vil være viktig. Men som jeg

sa i mitt hovedsvar, er det vanskelig for meg nå å foregripe hva regjeringa kommer til av konklusjoner, utover å si at det er forslag på bordet som regjeringa nå vurderer, og som jeg håper også blir effektfulle.

Abid Q. Raja (V) [11:45:03]: Ifølge Bergens Tidende uttalte miljøvernminister Erik Solheim om dagens villaksbestand at særlig på Vestlandet er situasjonen alarmerende.

Førdefjorden ble vedtatt som nasjonal laksefjord i 2007, og har tre lakseførende vassdrag. Laksestammen i Jølstra er truet, og laksestammen i Redalselva er betegnet som genetisk særegen. I samband med etablering av gruvedriften er det i denne fjorden planlagt Nord-Europas største avfallsplass i sjø. All smolt og laks på sin naturlige vandring til og fra havet må passere denne avfallsplassen, da den strekker seg over hele fjordens bredde.

For nasjonale laksefjorder er det lagt til grunn at virksomheter med risiko for alvorlig forurensing ikke skal være tillatt. Jeg vet nå at denne saken ligger på miljøvernministerens bord. Spørsmålet mitt er om statsråden vil være kompromissløs på villaksens vegne i spørsmålet om etablering av gruvedrift i Førdefjorden.

Statsråd Knut Storberget [11:45:56]: Dette er en sak som ligger på miljøvernministerens bord, og jeg er overbevist om at han ville ha svart at man får avvente hva resultatet blir av den vurderingen man har, og som man gjør i nært samarbeid med Fiskeri- og kystdepartementet. Men jeg er ganske overbevist om at det er en genuin vilje hos alle statsråder og hele regjeringa til at man skal sikre det verdifulle gullet som villaksen faktisk utgjør, også i konkrete lokale saker. Men når det gjelder hva konklusjonen blir i nærværende sak, må jeg be representanten avvente til miljøvernministeren har konkludert.

Spørsmål 7

Bjørn Lødemel (H) [11:46:39]: «Den 20. juni 2010 sende politimeisteren i Sogn og Fjordane brev til Politidirektoratet med framlegg om å slå saman Sogndal og Leikanger lensmannsdistrikt. Avgjerda var teken i samråd med dei to lensmennene og arbeidstakarorganisasjonane. Kommunestyret i Leikanger har støtta framlegget. Den 3. august 2010 sende Politidirektoratet brev til Justisdepartementet der dei støtta politimeisteren sitt framlegg.

Når får politimeisteren svar på spørsmålet om samslåing av dei to lensmannsdistrikta, og kva blir svaret?»

Statsråd Knut Storberget [11:47:24]: Politidirektoratet oversendte i august i fjor et forslag om å slå sammen Sogndal og Leikanger lensmannsdistrikter. Forslaget hadde støtte fra Leikanger kommune, som i størst grad blir berørt av endringene, og fra berørte lensmenn og arbeidstakerorganisasjoner. Jeg vil bare dvele litt ved det, for det er faktisk gode prosesser som pågår. Det som jo er makt-påliggende hvis man skal gjøre noen strukturelle grep, er

nettopp å kunne ha med seg lokale aktører og interessenter ute i organisasjonene.

Organisering av politi- og lensmannsetaten er også generelt et veldig viktig tema i den kommende stortingsmeldingen om resultatreformen og videreutvikling av politi- og lensmannsetaten. I så måte kan en slik lokal prosess kaste lys over mye av det arbeidet som skal skisseres i den meldingen.

Meldingen skal bl.a. bidra til en bred diskusjon i Stortinget om prinsipper, rammer og tiltak i det videre arbeidet med å utvikle politi- og lensmannsetaten. I den forbindelse vil også politiets førstelinjetjeneste, som er den delen av politiet som publikum og lokalsamfunn kommer i kontakt med i det daglige, bli drøftet. Det legges imidlertid ikke opp til å skissere konkrete endringer på lensmannsdistriktsnivå i denne meldingen. Men meldingen vil peke på prinsipper og kriterier som en mener bør ligge til grunn for videreutvikling av den lokale strukturen i politidistriktene.

På denne bakgrunn har departementet drøftet hvordan en skal følge opp lokale enkeltforslag til grensejusteringer og sammenslåinger av lensmannsdistrikter. Siden disse forslagene er basert på lokal enighet i stor grad og kan ha stor betydning for kvaliteten på den lokale polititjenesten, har en, så langt, valgt å saksbehandle og fremme disse sakene for Kongen i statsråd.

Jeg finner det ikke riktig å forskuttere hva konklusjonen blir når det gjelder den aktuelle saken, utover å si at vi snart er ved veis ende av saksbehandlingen, og i så måte: En avklaring er like om hjørnet.

Bjørn Lødemel (H) [11:49:22]: Eg takkar for eit dårleg svar.

Politimeisteren gjer slike grep for å styrkje politibemanninga. Sogn og Fjordane er eit grisgrendt fylke med store avstandar, fjordar og fjell. Det krev god politibemanning. Sogn og Fjordane har gode tal når det gjeld kriminalitet. Politiet har sin del av æra for det – både førebyggjande arbeid og godt samarbeid med kommunen. Politimeisteren i Sogn og Fjordane ønskjer å prioritere dette arbeidet. Til det treng han ressursar, bl.a. omorganisering, slik som det er vist til i spørsmålet.

I Politi 2020 er det ei målsetjing om to polititjenestemenn per 1 000 innbyggjarar. Kva konkret vil statsråden gjere for å heve politidekninga i Sogn og Fjordane, frå i dag 1,1 politimenn per 1 000 innbyggjarar til 1,5 politimenn per 1 000 innbyggjarar, slik som politimeisteren ber om for å kunne utføre gode polititjenester?

Statsråd Knut Storberget [11:50:22]: Da vil jeg gjøre det som Høyre ikke gjorde da man hadde regjeringsansvar for noen år tilbake med hensyn til opptak på Politihøgskolen, som var helt nede i 240 studenter.

Hvis vi skal få flere politifolk i Sogn og Fjordane, er vi avhengige av å utdanne flere politifolk. Derfor har den rød-grønne regjeringa tredoblet politihøgskoleopptaket, og vi har altså i løpet av de siste årene utdannet 1 600 flere politifolk enn det man gjorde under forrige regjering. Det er det eneste grepet vi kan gjøre. Det er også gledelig at de politihøgskolestudentene som har kommet ut, nå er i

jobb, sjøl om det blir framstilt som om det motsatte er tilfellet. Vi kommer også i høst til å ha et stort opptak. Jeg er overbevist om at det også vil sikre at vi vil nå de målene som ligger i Politiet mot 2020. Jeg minner om at man altså foreslo et opptak på 550 studenter for å nå målet. Regjeringa valgte 720.

Bjørn Lødemel (H) [11:51:28]: Dette svaret har vi fått frå justisministeren her i salen ved fleire høve. Eg har lyst til å bruke Martin Kolberg sitt uttrykk: Det er prat, prat og prat frå justisministeren si side.

Når politiet ikkje har pengar til fleire politistillingar, korleis skal ein då auke politidekninga i Sogn og Fjordane?

Statsråd Knut Storberget [11:51:50]: Med respekt å melde: Hvis representanten Lødemel mener at det er «prat, prat og prat» at man har tredoblet politihøgskoleopptaket, og at man har økt politibevilningene i Norge i den samme perioden med mellom 3 og 4 mrd. kr – det er altså en økning i de respektive politidistrikt, man har økt antall årsverk i politiet med over 1 700 årsverk i den samme tiden – får det stå for spørrerens regning. Det er altså sånn at det er to grep man kan gjøre for å få økt politikraft ute og flere politifolk ute. Det er å utdanne flere – ikke gjøre som Høyre gjorde da de satt i regjering. Det andre er selvfølgelig å øke mulighetene for å kunne ansette disse. Og jeg er glad for at av det store kullet vi uteksaminerte i fjor, er det 94 pst. som nå er i jobb. Det er ikke prat.

Spørsmål 8

Gunnar Gundersen (H) [11:53:02]: Jeg vil stille følgende spørsmål til justisministeren:

«Det vises til skriftlige spørsmål nr. 507 og nr. 690 for 2010–2011. Personen dette gjelder, har nå fått melding om at utestengelsen fra jakt skal løpe i to år fra 18. januar og i to år framover. Våpen ble fratatt vedkommende allerede i 2009, og jaktforbud har vært gjeldende i halvannet år allerede. Reell straff blir dermed nær det dobbelte av hva dommen tilsier. Saken synes svært urimelig, men avvises for klagebehandling hos Politidirektoratet av saksbehandler.

Vil statsråden ta tak i saken og avverge at enkeltmennenes utsettes for mer straff enn dom tilsier?»

Statsråd Knut Storberget [11:53:48]: Jeg vil få vise til mitt og Grete Faremos tidligere svar på representantens skriftlige spørsmål vedrørende samme sak. Jeg oppfatter det slik at vi egentlig svarer det samme hele tida, fordi jeg opplever at spørsmålet er det samme. Jeg var for øvrig også tilgjengelig forrige onsdag for å svare på dette spørsmålet.

På generelt grunnlag kan det vises til våpenlovgivningen, som regulerer tilbakekall av våpenkort og skytevåpen. Her framgår det bl.a. at dersom innehaveren av et våpenkort ikke lenger oppfyller kravene til edruelighet eller pålitelighet, eller dersom han av særlige grunner kan anses som uskikket til å ha skytevåpen, plikter politimesteren å tilbakekalle våpenkortet.

Det sentrale skjønnsstema ved tilbakekall av våpenkortet er innholdsmessig det samme som når det gis tillatelse, herunder bl.a. om det foreligger forhold som tilsier at vedkommende ikke er pålitelig med hensyn til å ha skytevåpen. Det mest praktiske grunnlag for tilbakekall er at vedkommende blir domfelt for en straffbar handling som har betydning for vedkommendes pålitelighet. Dersom våpenkortet blir tilbakekalt, innebærer dette at skytevåpenet straks må leveres inn til politiet.

Hva gjelder den aktuelle enkeltsaken det her er vist til, vil jeg be om forståelse for at jeg ikke ønsker å kommentere eller gripe inn i den. Vi skal være svært varsomme med å etablere en praksis hvor en statsråd griper inn i enkeltsaker, og særlig hvor det er fattet et vedtak av overordnet klageinstans i en klagesak. Jeg har tidligere fått opplyst fra Politidirektoratet at den antatte forvaltningssaken ble avgjort av Politidirektoratet 21. oktober 2009. Direktoratet opprettholdt da vedtaket fattet av Hedmark politidistrikt om å tilbakekalle vedkommendes våpenkort mv. Politidirektoratets vedtak i klagesaken kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd. På generelt grunnlag ønsker jeg imidlertid å vise til den generelle adgangen til å bringe forvaltningsavgjørelser inn for Sivilombudsmannen eller de alminnelige domstoler.

Avslutningsvis kan jeg opplyse at regjeringa har nedsett et utvalg som skal foreta en total gjennomgang av gjeldende våpenlovgivning og fremme forslag til ny våpenlov, eller foreta nødvendige endringer i eksisterende våpenlovgivning, med bakgrunn i samfunnsutviklingen og framtidige utfordringer. I mandatet til utvalget framgår det bl.a. at det særlig skal vurderes tilbakekall mv. av skytevåpen og ammunisjon.

Gunnar Gundersen (H) [11:55:58]: Det er riktig som statsråden sier, at spørsmålet i og for seg er stilt og svart på tidligere. Det var derfor jeg ville ta det opp muntlig – jeg synes statsrådets angrepsvinkel blir så feil.

Det er altså snakk om et enkeltmenneske som på mange måter, slik jeg ser det, blir litt forfulgt av forvaltningsapparatet. Og jeg har vært en ganske ensom ulv, kanskje mer ensom og utrydningstruet enn den russiske ulven vi har, i å prøve å gjøre oppmerksom på den avstand som ute i Distrikts-Norge er på tur til å utvikle seg mellom forvaltningen, det apparatet, og folks allmenne rettsforståelse. Denne mannen er altså dømt for å kjøre etter ulv, og så blir han fratatt våpen og jaktrett lenger enn det dobbelte av hva dommen tilsier – som resultat av at han kjører etter ulv. Det skjer samtidig med at vi ser bilder på tv hvor folk fra Direktoratet for naturforvaltning henger over ulv i helikopter.

Jeg vil innstendig oppfordre statsråden til å gå inn i den type saker, for jeg mener det er et forvaltningsapparat og et byråkrati som her går for langt overfor enkeltmennesker.

Statsråd Knut Storberget [11:57:14]: Det blir jo fjerde gang spørsmålet stilles, og mitt svar er egentlig det samme. Jeg mener at vi som politikere må ha en generell tilnærming til hvordan regelverket er. Det får vi en anledning til når forskrifter og regelverk knyttet til våpenbe-

sittelse nå gjennomgås. Og da får vi ta med oss signalet fra representanten Gundersen om at han mener at det her foregår en forfølgelse.

Jeg vil ikke konkludere noe i den konkrete enkeltsaken. Dette er behandlet slik det skal behandles, og overordnet klageinstans har behandlet saken.

Gunnar Gundersen (H) [11:57:50]: Da vil jeg bare fortelle statsråden at den klagen som ble behandlet av POD, ble behandlet i 2009. Det brukes fortsatt som grunnen til at man ikke kan påklage et forvaltningsvedtak som er gjort i 2011, som er et vedtak om at han fra januar 2011 ikke skal ha jaktrett, selv om han har vært fratatt både våpenkort og våpen siden 2009 allerede. Så det er åpenbart at her er det et eller annet som skjer.

Jeg vil i grunnen bare henstille igjen. Jeg tror saken ligger på et helt annet plan enn forskrifter og regelverk, og handler om like regler for kong Salomo og Jørgen hattemaker. Jeg ser nettopp på det området betydelige utfordringer i at man er på tur til å utvikle en avstand mellom forvaltning og det som folk oppfatter som allmenn rettferdighet.

Statsråd Knut Storberget [11:58:53]: Hvis jeg bare får lov til å si: Det er jo sånn at enkeltsaker kan ha betydning når man vurderer de generelle reglene. Jeg syns ikke representanten Gundersen skal avfeie det som helt irrelevant, når man nå skal gå igjennom reglene for dette, selv om jeg forstår at det vanskelig kan løse saken som representanten er engasjert i. Men hvis man virkelig ønsker å komme til livs det som beskrives, at forvaltningen er helt på sidespor, noe jeg mener at den ikke er, må man først og fremst få gode nok regler for både prosess og innhold – som gjør sitt til at reglene har stor legitimitet i befolkningen.

Når vi skal sørge for å ha gode regler på dette området, må vi først og fremst sikre oss at både det å ha våpen og utøvelse av jakt er forsvarlig, og at man i så måte gjør det man kan for å forsikre at ikke skade skjer, verken på mennesker eller på vilt.

Spørsmål 9

Olemic Thommessen (H) [12:00:11]: Spørsmålet lyder som følger:

«Før sommeren 2011 ventes EU-kommisjonens forslag til oppfølging av EUs grønnbok om Frigjøring av de kulturelle og kreative næringers potensial. Problemstillinger omkring nettnøytralitet, digitalisering, finansiering og opphavsrett blir berørt. EUs politikk på disse feltene vil ha betydning for norsk innholdsproduksjon.

Hvilken strategi vil statsråden legge til grunn for oppfølgingen av disse problemstillingene, og i hvilken grad har norske myndigheter involvert seg i arbeidet med utformingen av disse forslagene?»

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:00:49]: Vi er godt kjent med EUs grønnbok om Frigjøring av de kulturel-

le og kreative næringers potensial og oppfølgingen av denne.

EU er opptatt av at kreativiteten i kulturnæringene kan bidra til å opprettholde EUs konkurransedyktighet. Grønnboka peker på kulturnæringenes rolle i arbeidet for å nå de langsiktige målene om utvikling, sysselsetting og vekst i EU.

Departementet deltar i EFTAs arbeidsgruppe for kultur. Der har vi fulgt arbeidet med grønnboka og oppfølgingen av denne. EØS/EFTA-landene leverte et felles hørings svar i forbindelse med en formell konsultasjonsprosess som EU gjennomførte våren 2010. Det er selvfølgelig av interesse å følge EUs arbeid og strategier på dette området. Grønnboka fanger opp utviklingstrekk og problemstillinger innenfor kultur og næringsliv som også norske kulturnæringer berøres av.

Det er gjort mange undersøkelser og kartlegginger av kulturnæringenes betydning, både i EU og i Norge. Disse viser at dette er veldig viktige næringer, som er i vekst, og som har mange sysselsatte. I Norge har Østlandsforskning foretatt to kartlegginger. Den ene viser at det var 35 pst. vekst i kulturnæringene fra 1996 til 2007, og i 2007 var det nesten 100 000 personer som var sysselsatt innenfor disse næringene. I perioden 1995–2005 har verdiskapingen i kulturnæringene økt med 58 pst. Det er betydelig.

Vi har satset aktivt på kultur- og næringsutvikling lenge, og Kulturdepartementet, Nærings- og handelsdepartementet og Kommunal- og regionaldepartementet har tidligere lagt fram en felles handlingsplan. Der var det i alt 25 tiltak som vi har arbeidet systematisk med.

Vi har også gjennomført en kartlegging av samarbeidet mellom næringslivsarbeidet og kulturnæringene. Det har bl.a. vært en gjennomgang av handlingsplanene gjennom Innovasjon Norge og Norsk kulturråd. Der pekes det på at vi på mange områder kan samordne virkemidlene våre bedre, at det trengs kommersiell kompetanse blant en god del kulturaktører, at det er få innenfor kulturnæringene som identifiserer seg som entreprenører – til tross for at de er det, og at de kanskje trenger mer kompetanse på dette området – og at kulturfeltet i stor grad er prosjektorientert. Derfor er det viktig å knytte mer generell kompetanse til det å bygge forretningsideer.

I tillegg er det viktig for oss at det er lønnsomt å bygge opp kulturnæringene digitalt. Det er bl.a. årsaken til at vi har fremmet forslag til endringer i åndsverksloven, slik at kunstneres åndsverk kan få bedre beskyttelse på nett, og at det kan lønne seg å selge kulturen sin også på dette området.

Olemic Thommessen (H) [12:03:43]: Takk for et på mange måter fint svar. Jeg vil gi honnør til regjeringens høringsutkast i forbindelse med åndsverksloven. Jeg skal ikke love at vi er enige i hvert et komma, men hovedgrepene som nå ligger ute til høring, synes jeg er en riktig kurs.

Viktige premisser for å få på plass de kreative næringene er nettnøytralitetsspørsmålet, det er opphavsretts spørsmålet, og det er digitalisering og finansiering. Når

det gjelder finansiering og digitalisering, tror jeg vi er på ganske god vei i Norge. Når det gjelder opphavsrett og nettnøytralitet, er det kanskje behov for å øke innsatsen. For å ta nettnøytraliteten først: Det å kunne – hva skal jeg si – operere fritt på nettet, det at også de små aktørene vil ha fri tilgjengelighet på nettet, er helt sentralt. Svakheten i Norge er at de nøytralitetsordningene vi har, er frivillige, det er lite sanksjoner, og de er lette å endre ut fra tekniske endringer.

Vil statsråden ta et initiativ til å befeste nettnøytralitetens posisjon i Norge?

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:05:00]: Dette med nøytralitet knyttet til at det er digital eller annen formidling, var en av årsakene til at vi satte ned Mediestøtteutvalget, nettopp for å se på at det skulle være like lønnsomt å produsere en avis som hadde betalingsløsning på nett, som det var å lansere den på papir. Dette er et arbeid vi systematisk går igjennom på alle områder. Digitaliseringen gir også kulturnæringene enorme muligheter hvis åndsverket er beskyttet. Og vi bidrar i dag i stor grad til formidling av kultur gjennom nettbaserte ordninger, gjennom at en del tjenester flyttes over på nett. Så dette er absolutt et område som vi prioriterer høyt.

Olemic Thommessen (H) [12:05:45]: Innenfor Kulturdepartementets område ser jeg at man har nettnøytraliteten i bakhodet. Men det er et lite problem, slik jeg oppfatter det, og det er at dette ligger i et skjæringspunkt, kanskje, mellom Samferdselsdepartementet, som har med det å rulle ut kablene å gjøre, og Kulturdepartementet. Jeg hadde nok kanskje ønsket meg at kulturministeren også hadde lagt et litt større press på samferdselsministeren med tanke på dette med nøytralitet, uten at jeg skal avkreve noe svar på det her i dag.

Når det gjelder det opphavsrettslige, er det to perspektiver som jeg synes er veldig interessante, som har kommet opp nå i EU-sammenheng. Det ene dreier seg om klarering av opphavsrett uten kjent opphavsmann, og det andre dreier seg om klarering av opphavsretter knyttet til andre lands territorier. Det er to temaer som jeg så langt ikke har kunnet se i høringsutkastet som ligger ute – kanskje tar jeg feil. Men det er i hvert fall to temaer som jeg lurer på om ministeren vil jobbe videre med.

Statsråd Anniken Huitfeldt [12:06:50]: Dette er områder som vi vil se på under endringen av åndsverksloven. Vi har derimot ønsket å gå fortere fram når det gjelder beskyttelse av opphavsretten innenfor åndsverksloven. Derfor har vi foreslått lovendringer som vi nå sender ut på høring. Men vi skal ha en total revisjon av åndsverksloven i en større sammenheng, og vil komme tilbake til Stortinget med forslag til endringer av denne.

Presidenten: Sak nr. 2 er dermed ferdigbehandlet.

Sak nr. 3 [12:07:19]

Referat

Dermed er dagens kart ferdigbehandlet. Presidenten antar at representanten Thommessen ikke forlanger ordet før møtet heves.

– Møtet er hevet.

Presidenten: Det foreligger ikke noe referat.

Møtet hevet kl. 12.08.
